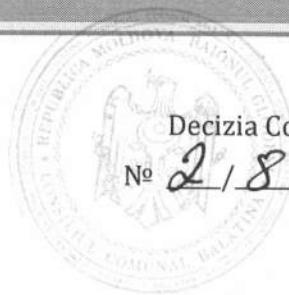

Comuna Balatina
Raionul Glodeni

Aprobat prin

Decizia Consiliului Local al Comunei Balatina
№ 218 din 27 februarie 2019

Primar – Iațuc Dumitru

PLANUL STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI BALATINA (r-nul Glodeni) 2018-2023

Executant:

Compania "Success Consulting" SRL
Republica Moldova, mun. Chișinău, MD -2004
str. M. Kogălniceanu 24/1, tel./fax: 27-13-13

Septembrie 2018

CUPRINS

ABREVIERI	5
1. INTRODUCERE	6
2. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC	9
2.1. VIZIUNEA	9
2.2. MISIUNEA.....	9
2.3. VALORILE PLANULUI STRATEGIC	9
2.4. OBIECTIVELE PLANULUI STRATEGIC.....	10
3. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII	13
3.1. DATE GENERALE	13
3.2. POTENȚIALUL UMAN.....	15
3.3. INFRASTRUCTURA DE UTILITĂȚI PUBLICE.....	16
3.3.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal.....	16
3.3.2. Alimentarea cu apă	16
3.3.3. Canalizare	16
3.3.4. Alimentarea cu gaze naturale	18
3.3.5. Alimentarea cu căldură	18
3.3.6. Telecomunicații.....	18
3.3.7. Rețeaua de drumuri.....	19
3.3.8. Fondul locativ.....	19
3.4. ECONOMIA LOCALĂ.....	19
3.5. EDIFICII SOCIALE	22
3.5.1. Educație.....	22
3.5.2. Sănătate, asistența socială	24
3.5.3. Cultura.....	25
3.6. SUPRAFAȚA ADMINISTRATIVĂ, FONDUL FUNCAR	27
3.7. MEDIUL AMBIANT	28
3.8. CAPACITATEA INSTITUȚIONALĂ	30
3.9. SECTORUL ASOCIATIV	32
3.10. PORTOFOLIUL DE PROIECTE REALIZATE	32
4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI BALATINA, R-NUL GLODENI	33
4.1. ÎNȚIȘAREA PROCESULUI DE PLANIFICARE STRATEGICĂ	33
4.2. ÎNFIINȚAREA ECHIPEI DE PLANIFICARE	33
4.3. INTERVIEWAREA LOCUIȚORILOR	36
4.4. ANALIZA SWOT	40
4.5. CONCORDANȚA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (RAIONALĂ) CU CEA LOCALĂ.....	47
5. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC.....	48
5.1. OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTARE, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE	48
5.2. OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ.....	50
5.3. OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZAREA ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA BALATINA, R-NUL GLODENI	51
5.4. OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII.....	55
5.5. OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE.....	57

5.6. OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL.....	58
6. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC.....	59
6.1. ETAPE DE IMPLEMENTARE	59
6.2. RISCURI ȘI IMPEDIMENTE ÎN PROCESUL DE IMPLEMENTARE, METODE DE PREÎNTÂMPINARE	60
7. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC.....	62
7.1. CADRUL INSTITUȚIONAL DE MONITORIZARE	62
7.2. RAPORTAREA ȘI INDICATORII DE MONITORIZARE	63
8. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI.....	71
8.1. CONSIDERAȚII GENERALE.....	71
8.2. OBIECTIV STRATEGIC 1. IMPLEMENTAREA, DEZVOLTAREA ȘI EFICIENTIZAREA INFRASTRUCTURII PUBLICE LOCALE	72
8.3. OBIECTIV STRATEGIC 2. ASIGURAREA CONDIȚIILOR PENTRU CREAREA UNOR ACTIVITĂȚI ECONOMICE RENTABILE, SPORIND TOTODATĂ NUMĂRUL LOCURILOR DE MUNCĂ ÎN LOCALITATE	75
8.4. OBIECTIV STRATEGIC 3. MODERNIZARE ȘI EFICIENTIZAREA SISTEMULUI DE EDUCAȚIE, OPTIMIZAREA SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ ÎN COMUNA BALATINA, R-NUL GLODENI	77
8.5. OBIECTIV STRATEGIC 4. REABILITAREA, MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII CULTURALE ȘI DE AGREMENT, PUNEREA ÎN VALOARE A PATRIMONIULUI CULTURAL AL LOCALITĂȚII.....	88
8.6. OBIECTIV STRATEGIC 5. PROTECȚIA MEDIULUI AMBIANT, INFORMAREA ȘI IMPLICAREA POPULAȚIEI ÎN VEDEREA UTILIZĂRII RAȚIONALE A RESURSELOR NATURALE	95
8.7. OBIECTIV STRATEGIC 6. IMPLEMENTAREA ÎN ACTIVITATEA APL A UNUI SISTEM INSTITUȚIONAL MODERN ȘI TRANSPARENT, IMPLICAREA CIVICĂ ÎN DEZVOLTAREA COMUNEI ȘI ÎN PROCESUL DECIZIONAL	96

Lista tabelor

Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul Comunei Balatina, r-nul Glodeni.....	19
Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației.....	21
Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a Comunei Balatina, r-nul Glodeni.....	27
Tabelul 4. Lista ONG-urilor din comuna Balatina, r-nul Glodeni	32
Tabelul 5. Proiecte implementate în comuna Balatina, r-nul Glodeni în anii 2012-2016.....	32
Tabelul 6. Componența echipei de planificare.....	34
Tabelul 7. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor	61

Lista figurilor

Figura 1. Structura populației din comuna Balatina, r-nul Glodeni.....	15
Figura 2. Schema vectorială în sistemul "Om - Societate - Natură" în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile.....	29
Figura 3. Structura eșantionului interviuat după vârstă.....	36
Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială.....	36
Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL.....	37
Figura 6. Viitorul APL-urilor	37
Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:	38
Figura 8. Acțiunile administrației localității sînt coordonate cu localnicii ?	38
Figura 9. Problemele ce necesită soluționate de urgent:	39
Figura 10. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?	39

Lista fotografiilor

Foto 1 Intrare în comuna Balatina, r-nul Glodeni	8
Foto 2 Liceul teoretic Balatina, r-nul Glodeni.....	22
Foto 3 Grădinița de copii Nr 2 "Spicușor", comuna Balatina, r-nul Glodeni.....	23
Foto 4 Centrul de Sănătate, comuna Balatina, r-nul Glodeni.....	24
Foto 5 Casa de Cultură, comuna Balatina, r-nul Glodeni.....	25
Foto 6 Biserica "Adormirea Macii Domnului", comuna Balatina, r-nul Glodeni.....	26
Foto 7 Monumentul "Maica Îndurerată", comuna Balatina, r-nul Glodeni.....	26
Foto 8 Sediul primăriei comunei Balatina, r-nul Glodeni.....	30

ABREVIERI

APL	Administrația Publică Locală
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AEÎ	Asociația de Economii și Împrumut
AEE	Agenția pentru Eficiență Energetică din RM
BS	Bugetul de Stat
BL	Bugetul Local
BR	Buget Raional
CIPS	Comisia pentru Implementarea Planului Strategic
CMF	Centrul Medicilor de Familie
CS	Centrul de Sănătate
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
IDEP	Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor
EP	Echipa de planificare
GT	Gospodărie Țărănească
FEN	Fondul Ecologic Național
FEE	Fondul pentru Eficiență Energetică din Moldova
FISM	Fondul de Investiții Sociale din Moldova
FMF	Federația Moldovenească de Fotbal
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
FRN	Fondul Rutier Național
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului din Republica Moldova
ONG	Organizații non-guvernamentale
OMF	Oficiul Medicilor de Familie
PPP	Parteneriat Public Privat
PM	Punct Medical
RDN	Regiunea de Dezvoltare Nord
RM	Republica Moldova
SRL	Societate cu Răspundere Limitată
SA	Societate pe Acțiuni
SCT	Succes Consulting
UE	Uniunea Europeană

1. INTRODUCERE

„Un sistem democratic este funcțional atunci când dezvoltarea socio-economică locală înregistrează reușite și în măsura în care se dezvoltă un spirit democratic în mentalitatea cetățenilor.”

Pentru a avea cu certitudine că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare a comunei Balatina, r-nul Glodeni, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile și pentru accesarea fondurilor externe s-a impus elaborarea Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni pentru perioada 2018-2023.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r- nul Glodeni (în continuare Plan Strategic) pentru perioada 2018-2023, cuprinde un orizont de planificare de 5 ani și este realizat cu suportul Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP). Planul Strategic urmărește o dezvoltare durabilă prin valorificarea potențialului local și se înscrie în cadrul normativ existent la nivel național, regional și raional precum Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020", aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, Strategia Națională de Dezvoltare regională, Strategia de Dezvoltare Regională, Regiunea Nord (2020). Programul Regional Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Planul Operațional Regional (2017- 2022), Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2013-2020), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Nord și alte documente de politici relevante.

Scopul proiectului – îmbunătățirea condițiilor social-economice de trai a populației comunei Balatina, r-nul Glodeni, realizarea balanței aspectelor economice, sociale, ecologice și culturale în dezvoltarea comunei Balatina, r-nul Glodeni, ca bază a ridicării calității vieții și asigurării dezvoltării ascendente durabile a comunității pentru o perioadă îndelungată.

Realizarea acestor obiective va aduce la:

1. Reducerea decalajului între oraș și comună, referitor la nivelul de asigurare cu obiecte de infrastructură, crearea condițiilor pentru ridicarea caracterului prestigios de domiciliere în mediul rural și contribuire la soluționarea problemelor de stat în domeniul politicii de migrație.
2. Stoparea exodului și reântoarcerea forței de muncă calificate prin lărgirea pieței de muncă în comună și crearea condițiilor pentru diversificarea economiei rurale, crearea parcurilor industriale și agroindustriale, care pot să asigure populației rurale un nivel mai înalt de consum și participare la procesul investițional pe contul veniturilor proprii.
4. Asigurarea accesibilității și acordarea asistenței medicale la un standard calitativ nou, promovarea modului sănătos de viață.
5. Crearea condițiilor pentru dezvoltarea armonioasă a tineretului, familiei și copilului.
7. Valorificarea potențialului turistic rural.
8. Managementul efectiv al resurselor naturale și al deșeurilor.

Elaborarea și implementarea unui plan strategic de dezvoltare socio-economică a localității este condiționat de mai mulți factori. Republica Moldova riscă să între într-o fază de instabilitate și stagnare economică dacă nu vor fi întreprinse acțiuni ce a-r ridica standardele de dezvoltare umană.

Pentru stoparea fenomenului de migrație a forței de muncă și ridicarea standardelor de dezvoltare umană în mediul rural, se propune spre realizare proiecte conceptuale bazate pe viziuni noi despre dezvoltarea comunei moldovenești, în contextul viitoarei aderări la Uniunea Europeană.

Prezentul document este realizat la solicitarea reprezentanților comunei Balatina, r-nul Glodeni și reflectă atitudinea Echipei de Planificare, a locuitorilor comunei și a APL cu privire la prioritatea de dezvoltare a comunei pe următorii 5 ani. Astfel, în ceea ce privește cercetarea calitativă, operatorii au utilizat interviuri în profunzime, iar cercetarea cantitativă a fost realizată prin utilizarea anchetelor. Instrumentul de colectare a datelor este chestionarul aplicat cetățenilor comunei Balatina, r-nul Glodeni. În timpul elaborării planului strategic al comunității s-a pornit de la necesitățile locale, care au fost împărțite pe domenii de interes cu scopul delimitării domeniilor de cuprindere a strategiei care mai apoi să fie integrate în strategiile de dezvoltare a raionului Glodeni.

Strategia este un instrument de planificare a obiectivelor care reflectă nevoile actuale ale comunității și atingerea acestora în viitor.

Planul Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni reprezintă instrumentul de lucru al administrației publice locale și este agreat de întreaga comunitate locală. Prin acest mijloc se vor evita abaterile datorate urgențelor, avantajelor și dezavantajelor ce pot interveni în anumite momente. În aceste condiții, toți factorii interesați de progresul economico-social al comunei vor beneficia de acest ghid de prezentare a tuturor obiectivelor de dezvoltare, prin care se indică atât direcțiile de dezvoltare specifice, cât și acțiunile punctuale ce se vor constitui ca viitoare proiecte ale administrației publice locale.

Utilizarea instrumentelor de consultare a comunității locale a determinat adaptarea tuturor propunerilor de acțiuni pentru ca într-un final planul strategic de dezvoltare socio-economică să fie în consens cu aspirațiile locuitorilor comunei Balatina, r-nul Glodeni. Importanța acestui aspect este dată atât de certitudinea implicării viitoare a comunității în implementarea planului strategic de dezvoltare locală, cât și de posibilitatea asumării depline și conștiente a acesteia.

Metodologic, prezentul plan strategic are la bază și se fundamentează pe următoarele instrumente și proceduri de lucru:

- *analiza de conținut*
- *analiza de date statistice din surse organizate și realizate de EP*
- *interviuri în profunzime cu factori decizionali și de opinie din structura domeniilor cheie analizate*
- *analiza SWOT*

În baza rezultatelor obținute și prin analiza tendințelor de dezvoltare au fost elaborate recomandările pentru dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni pentru următorii 5 ani: obiective – programe - acțiuni/proiecte.

Pentru a putea participa la realizarea obiectivelor cuprinse în Planul Strategic de dezvoltare socio-economică, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni își va desfășura activitatea în următoarele direcții:

- *dezvoltarea mediului economic și competitiv, beneficiind de o infrastructură modernă*
- *modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, medical, cultural, protecție socială în comuna Balatina, r-nul Glodeni.*

- *comună curată cu un management rațional al resurselor naturale disponibile*
- *promovarea și implementarea în activitatea APL a principiilor buneii guvernări și implicarea publicului în procesul de luare a deciziilor*

Condiții de implementare a planului strategic:

- acordul și susținerea planului de către cetățenii comunei
- susținerea din partea sectorului privat a direcțiilor strategice de dezvoltare a comunei
- informarea permanentă a cetățenilor privind progresul implementării planului.

Responsabili de implementarea planului de acțiuni de dezvoltare strategică este Primăria și Consiliul comunei Balatina, r-nul Glodeni, precum și instituțiile administrative locale de profil (educație, sănătate, etc.). Planul de acțiune - ca instrument de planificare și implementare – conține un set de politici sectoriale pe domenii de activitate ce se aplică într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate în planul strategic de dezvoltare socio-economică a localității. Periodic, Planul de acțiune necesită a fi revizuit ținându-se cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel raional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui.

Foto 1 Intrare în comuna Balatina, r-nul Glodeni

2. CADRUL GENERAL AL PLANULUI STRATEGIC

2.1. Viziunea

Viziunea strategiei de dezvoltare a Comunei Balatina, r-nul Glodeni este:

“COMUNĂ, CU O POPULAȚIE NUMEROASĂ ȘI O SĂNĂTATE SATISFĂCĂTOARE , CU O ECONOMIE STABILĂ ȘI DIVERSIFICATĂ, CARE VALORIFICĂ RESURSELE LOCALE, CU O INFRASTRUCTURĂ EDILITARĂ DEZVOLTATĂ. COMUNĂ ÎN CARE SUNT PROMOVATE VALORILE LOCALE ȘI NAȚIONALE – CARE CONSTITUIE MODELE PENTRU GENERAȚIILE TINERE.”

și reprezintă sinteza misiunii, valorilor, obiectivelor strategice, specifice și a acțiunilor necesare pentru implementare în următorii cinci ani.

2.2. Misiunea

Pentru realizarea Viziunii strategice a comunei Balatina, r-nul Glodeni, misiunea comunității și a autorităților publice locale este:

“DEZVOLTAREA DURABILĂ A COMUNEI BALATINA, R-NUL GLODENI, ÎN SCOPUL CREȘTERII CALITĂȚII VIEȚII PRIN CREAREA UNUI MEDIU ECONOMIC ȘI SOCIAL PROSPER, SĂNĂTOS ȘI PARTICIPATIV, CAPABIL SĂ ASIGURE BUNĂSTAREA CETĂȚENILOR.”

2.3. Valorile Planului Strategic

Realizarea viziunii și misiunii va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al comunei a unui sistem de valori care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii cinci ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Profesionalism. Această valoare se va manifesta prin competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.

Responsabilitate. Este valoarea care va asigura dezvoltarea în toate domeniile, care va fi asigurată prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe.

Transparență. Activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a cetățenilor pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.

Activism. Această valoare este cheia succesului misiunii și trebuie să se manifeste prin simțul răspunderii în îndeplinirea obligațiilor asumate și prin perseverența la toate etapele realizării planului de acțiune.

Competență. Această valoare se va manifesta prin implicarea în rezolvarea problemelor comunei a unor persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor.

Cooperare. Strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc încercând să diminuăm divergențele la maxim.

Consultare. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a comunei va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității.

Respect reciproc. Atitudine de stimă reciprocă atât în relațiile de serviciu, oficiale, cât și cele cotidiene.

Toleranță. Capacitatea de a te abține în situații critice, în interesul cauzei, a majorității.

Patriotism (local, național). Sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, față de locul de baștină, precum și promovarea tradițiilor și valorilor în timp și spațiu.

Meritocrație. Capacitatea de autoanaliză a activității ce se manifestă prin promovarea factorilor de decizie în funcție de competență, profesionalism și omenie.

Onestitate. Toate părțile implicate în procesul implementării planului strategic vor da dovadă de onestitate pentru a realiza o conlucrare sinceră întru realizarea cu succes a Planului Strategic.

2.4. Obiectivele Planului Strategic

În cazul strategiilor pe termen lung trebuie să se ia în considerare cu foarte mare atenție viitoarele rezultate. Trebuie luat în calcul și faptul că rezultatul real nu poate fi prevăzut deoarece situațiile neprevăzute pot și ele să exercite o influență importantă asupra lor.

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Balatina se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare a localității, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare.

Durabilitate. Condiții mai bune de trai pentru toți locuitorii comunei dar în special pentru persoanele defavorizate, precum și un minim de condiții necesare pentru un trai decent, sănătatea și bunăstarea tuturor;

Competitivitate. Permite dezvoltarea economiei proprii în context regional, național și chiar internațional, promovarea unui sector privat productiv și competitiv;

Sprijin financiar. Să poată facilita accesul la o varietate de surse financiare pentru a satisface nevoile de investiții și dezvoltare;

O buna administrare. Reacția eficientă și efectivă la problemele comunității prin responsabilizarea autorităților locale și parteneriatul cu societatea civilă.

Obiectivele strategice constituie produsul final rezultat din contopirea celor trei factori ai procesului de planificare strategică pe termen lung la nivel local: Economia, Societatea, Mediul. Pentru realizarea

Viziunii strategice activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a 6 obiective strategice:

- I. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii de utilități publice de calitate
- II. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate
- III. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a comunei Balatina, r-nul Glodeni
- IV. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității
- V. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale
- VI. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern, transparent și implicarea localnicilor în procesul de luare a deciziilor

Obiectivele de dezvoltare ale comunei Balatina, r-nul Glodeni se pot realiza numai în condițiile unei strategii care să stabilească cu claritate alternativele de dezvoltare ale comunei, în funcție de aceasta, să se stabilească și structura cursurilor de calificare a funcționarilor din Primărie.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare socio-economică durabilă va lua în considerare următoarele criterii:

- coeziunea și solidaritatea cetățenilor
- puterea comunei
- dezvoltarea durabilă
- obiective de calitate globale locale - integrare

Pentru fiecare dintre acestea în domeniile de acțiune stabilite se formulează câte un obiectiv strategic (proces), astfel:

Criterii / Planuri	Social	Economic	Urbanism	Mediul înconjurător	Infrastructura
	Plan social	Plan economic	Plan Urbanism	Plan de mediu	Plan infrastructura
Coeziunea / solidaritatea Cetățenilor	Creșterea coeziunii sociale a cetățenilor Acces la informație	Creșterea numărului de locuri de munca	Politici ale teritoriului în favoarea cetățenilor	Creșterea coeziunii ecologice a cetățenilor	Asigurarea satisfacerii nevoilor de confort și civilizație
Puterea localității	Creșterea puterii sociale a comunei	Creșterea puterii economice a comunei	Valoare ridicată a comunei	Echilibru între activități antropice și poluare	Nivel ridicat de civilizație
Dezvoltarea Durabila	Minime probleme sociale	Minime probleme economice	Valorificarea teritoriului ca resursa	Minime probleme de mediu	Optimizarea raportului nevoi / resurse
Obiective CADRU-CALITATIV	Aliniere la standarde sociale europene	Aliniere la standarde economice europene	Aliniere la standarde europene de urbanism	Aliniere la principii, standarde de mediu europene	Aliniere la standarde europene de civilizație

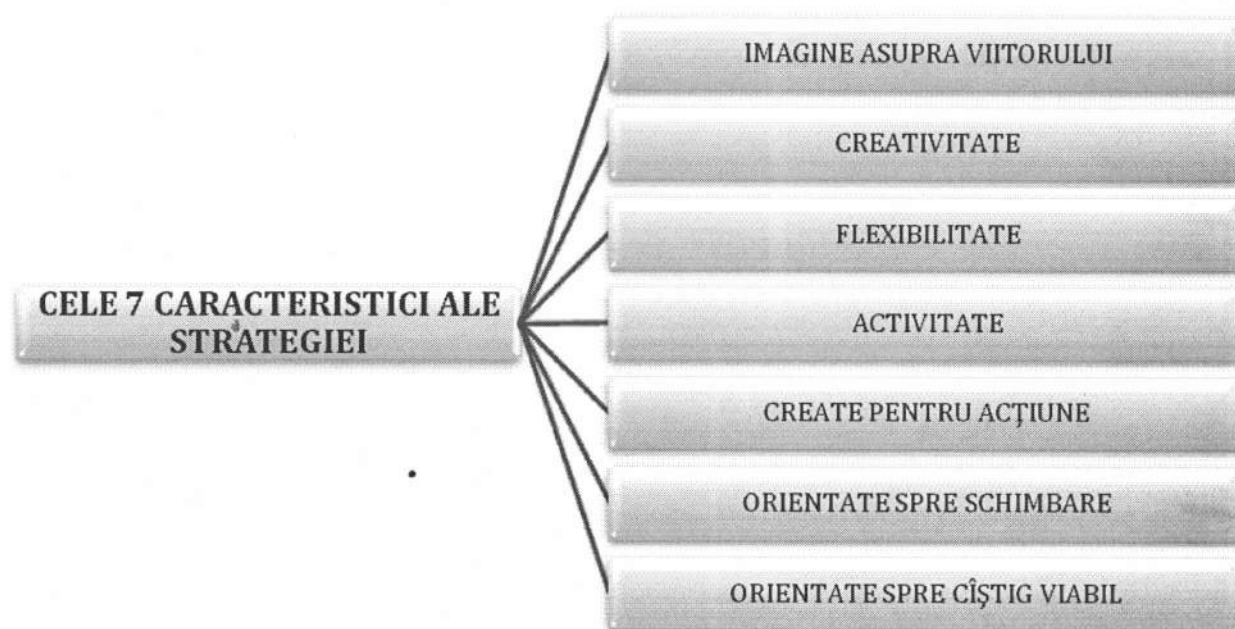
Capacitatea strategiei și a planurilor de acțiune de a răspunde nevoilor actuale, utilizând eficient resursele existente și adaptându-se viziunii generațiilor tinere reprezintă, de asemenea, un criteriu fundamental de realizare a obiectivelor majore descrise în acest capitol.

Pentru fiecare domeniu planificarea strategică se face pe 3 niveluri:

- nivel strategic - pe termen lung
- nivel tactic - pe termen mediu
- nivel de proiecte - pe termen scurt, eşalonat

În acest fel se acoperă complet aria de dezvoltare strategică a comunei Balatina pentru perioada 2018-2023.

Strategia de dezvoltare durabilă are cel puțin șapte trăsături caracteristice care se recomandă managerilor locali responsabili de acest domeniu.

Principalele obiective ale dezvoltării durabile ale comunei Balatina constau în:

- dezvoltarea infrastructurii de bază a localității;
- protecția mediului;
- întărirea coeziunii sociale și reducerea sărăciei;
- regenerare rurală.

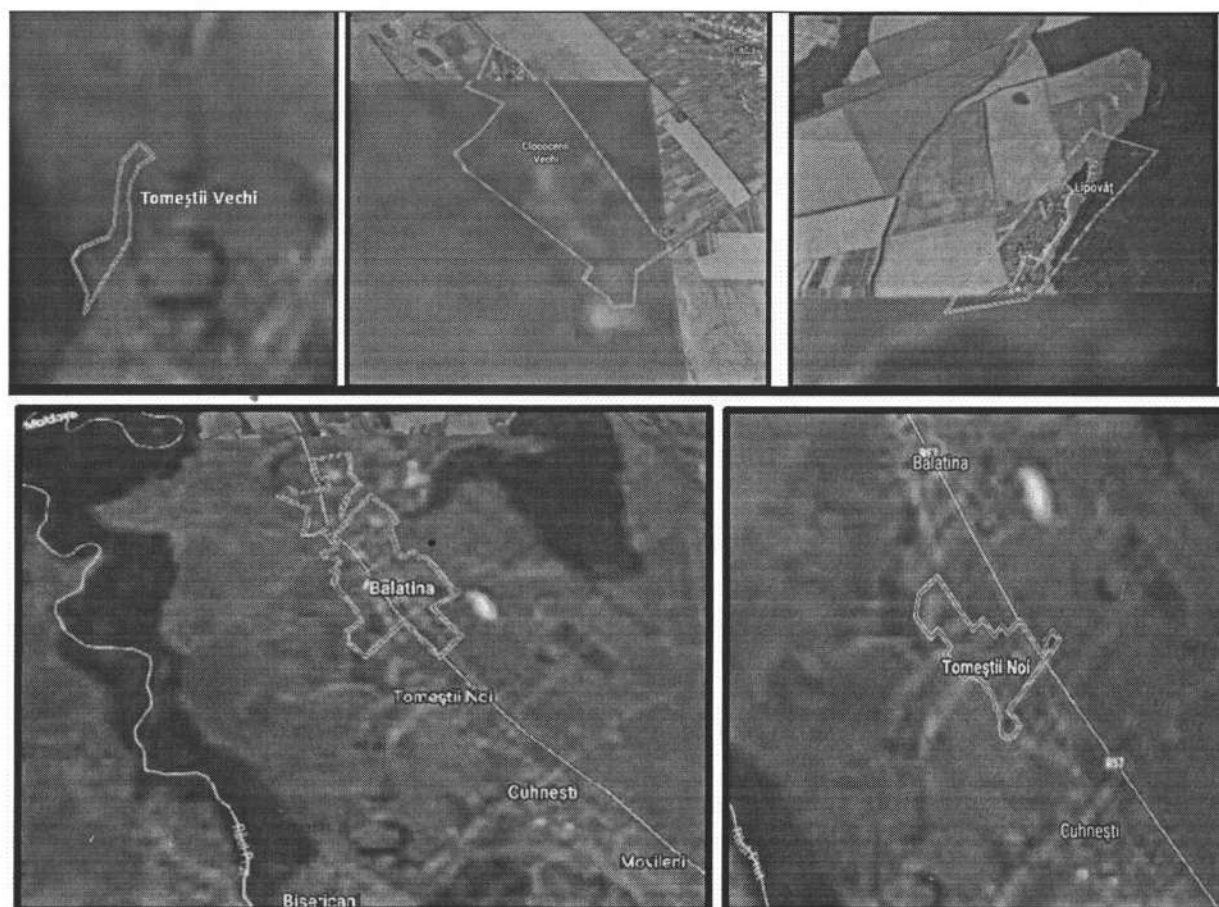
Redactarea strategiei pornește de la următoarele premise:

- îmbunătățirea condițiilor de viață ale populației comunei;
- ridicarea standardului calitativ al aspectului comunei, al construcțiilor, serviciilor și al imaginii în general;
- oferirea de oportunități pentru intervenția sectorului privat în proiectele comunei, fie sub forma investițiilor directe în proiecte izolate, fie sub forma parteneriatelor sau consultărilor permanente între parteneri;
- adaptarea la inevitabilele schimbări care au loc în comună.

3. PROFILUL SOCIO-ECONOMIC AL LOCALITĂȚII

3.1. Date generale

Comuna Balatina intră în componența Raionului Glodeni - unitate administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Raionul Glodeni este situat la latitudinea 47.7744 longitudinea 27.5145 și altitudinea de 130 metri față de nivelul mării. Raionul Glodeni a fost creat la 23 mai 2003, în baza legii privind reforma administrativ-teritorială nr. XIV-764 din 27.12.2001. Raionul include 19 de primării, în cadrul cărora sunt 35 localități cu o populație de 51 306 locuitori.

Comuna Balatina este situată la latitudinea 47.6933 longitudinea 27.3472 și altitudinea de 84 metri față de nivelul mării. Primar la momentul actual este **Dumitru Iațuc**.

Distanța directă pînă în or. Glodeni este de 25 km. Distanța directă pînă în or. Chișinău este de 178 km.

Comuna Balatina este o unitate administrativ teritorială, parte a raionului Glodeni, constituită din 5 localități - satul reședință **Balatina** și satele **Clococenii Vechi**, **Lipovăț**, **Tomeștii Noi**, **Tomeștii Vechi**.

Cele 5 localități ale comunei se situează în apropierea imediată una față de alta, fiind delimitate printr-un hotar vizibil.

Suprafața totală constituie 7782 ha iar teren cu destinație agricolă 3195 ha.

Satul Balatina Satul Balatina a fost atestat documentar în anul 1429 cu denumirea Demeniauți cu teritoriul și amplasarea pe malul râului Prut. Din cauza inundațiilor localnicii au fost nevoiți să se ridice cu traiul în partea de sus a satului din lunca Prutului. Prin anii 50 ai sec XIX boierul Bodarev care stăpânea pământurile de sus a proiectat primele străzi a satului Bolotino. Denumirea căreia din istorie și conform legendei satului a fost format din numele a doi tineri BOLO și TINA pe care îi lega o dragoste mare pentru ce au fost jertfiți zeilor în râul Prut.

Satul Tomeștii Noi a fost întemeiat la începutul secolului XX.

Satul Tomeștii Vechi a fost menționat documentar în anul 1598.

Satul Clococenii Vechi, situat pe afluentul cu același nume al râulețului Căldărușa, a fost menționat documentar în anul 1888.

Satul Lipovăț a fost întemeiat în secolul al XIX-lea.

Comuna Balatina este traversată de drumul național R57 - Braniște - Călinești - Fălești ca drum de acces spre orașul Glodeni și drumuri locale L236 Balatina – Lipovăț. Comuna se învecinează la Nord s. Cobani, la Nord- Est se află s. Cajba, la Sud s. Cuhnești, la Sud-Est s. Ciuciulea, West cu hotarul României.

Prin urmare, așezarea geografică favorabilă a comunei, în special apropierea de drumul de importanță internațională R57- drum de acces spre Glodeni, deschide premise de dezvoltare economică a satului, dezvoltarea turismului și mobilitatea populației spre centrele economice regionale, în special, orașul Glodeni, Bălți, Fălești.

Fiind caracterizat prin resurse acvatice râul Prut, sub formă de bazine (iazuri) și având un relief predominant de altitudini joase (până la 84 m) bonitatea solului este una relativ bună aparținând clasei a III de bonitate (66 de puncte), relieful comunei este prielnic pentru creșterea cultivarea culturilor cerealiere. Pe teritoriul comunei, actualmente, nu există suprafețe afectate de alunecări de teren.

Fondul acvatic al comunei este format dintr-o suprafață totală de 372 ha, în special iazurile din localitate și Rîul Prut situat în apropierea terenurilor cu destinație agricolă. Apa potabilă pentru localnici este asigurată din cele 256 fântâni de mină, fântâni arteziene 3 din perimetrul comunei.

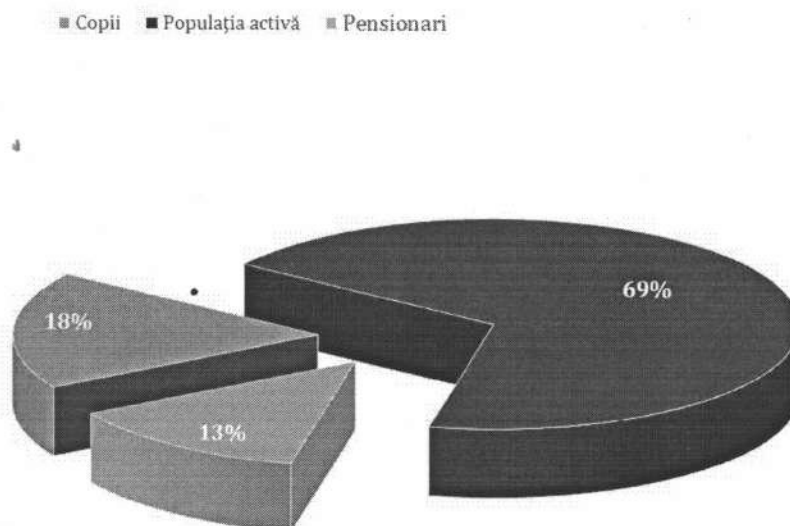

3.2. Potențialul uman

Populația comunei Balatina, r-nul Glodeni este de 4803 persoane (2319 – bărbați (48,23%) 2484 – femei (51,71)). Din totalul populației 3305 persoane sunt în vârstă aptă de muncă (cca. 68,81%). Populația absentă din Comuna (mai mult de 1 an) se ridică la 489 persoane sau 10,18% din numărul total al locuitorii comunei. Pe parcursul anului în jur la 367 persoane sau cca. 7,64% din locuitorii comunei pleacă la munci temporare (până la 1 an), preponderent în țările UE, Rusia. Prin urmare, aproximativ jumătate din numărul total de locuitori ai comunei au tendința de a pleca peste hotare pentru satisfacerea nevoilor financiare.

Conform datelor statistice copiii de vârstă 0-16 ani- 861 constituie 18% din numărul total al populației comunei, populația în vârstă pensionării (peste 62 ani – bărbați și peste 57 ani - femei) – 13,26% (637 persoane).

Figura 1. Structura populației din comuna Balatina, r-nul Glodeni

Tendința la capitolul demografic în comuna Balatina, r-nul Glodeni este preponderent negativă comparativ cu situația pe republică. Astfel, pe parcursul ultimului an în localitate s-au înregistrat 55 decese și 42 nou-născuți. Coraportul mortalitate/natalitate este de 1÷1,30.

În structura etnică a populației comunei Balatina, r-nul Glodeni predomină moldoveni, populația majoritară, constituind cca. 97,43% - moldoveni, 1,25% - ucraineni, 1,18% - ruși, 0,04% - găgăuzi, 0,02% - bulgari, 0,09% - alte etnii.

3.3. Infrastructura de utilități publice

3.3.1. Alimentarea cu energie electrică, iluminat stradal

Pe raza comunei Balatina, r-nul Glodeni există rețea de linii electrice aeriene de înaltă tensiune, tensiune medie și joasă. Comuna este asigurată cu energie electrică de către compania ÎCS RED NORD UNION FENOSA SA. Starea liniilor de distribuție este bună.

Comuna dispune de piloni pentru iluminarea stradală, dintre care doar 250 sunt dotați cu becuri și care se efectuează pe 11 străzi. Costul lunar actual al iluminatului stradal este de achitat din bugetul local. Pentru următorii ani se va implementa proiectul de extindere a rețelei de iluminare stradală - prin mărirea numărului de piloni - proiect realizabil datorită accesării fondurilor și susținerii din partea BL. În cadrul derulării proiectului de extindere a iluminatului stradal, inițial a fost necesară elaborarea proiectului tehnic, disponibilitatea suportului financiar cât și a suportului din partea distribuitorului de energie electrică. Odată cu finalizarea proiectului va fi benefică participarea ulterioară a localnicilor la suportarea costului energiei electrice consumate prin achitarea unei plăți lunare suplimentare.

3.3.2. Alimentarea cu apă

În prezent în comuna Balatina, r-nul Glodeni nu este implementat un sistem centralizat de alimentare cu apă a caselor de locuit și a edificiilor social-administrative. Pentru următorii se prognozează aprovizionarea cu apă a localităților comunei.

Sursa principală de aprovizionare cu apă potabilă o constituie fântânile de tip mină. În localitate sunt puse în exploatare 256 de fântâni de tip mină a căror apă este utilizată de către localnici pentru necesitățile casnice de zi cu zi. Cu toate acestea, există un risc real și continuu ca în unele zone ale localităților calitatea apei din fântâni să fie nesatisfăcătoare. În acest caz, este necesară efectuarea unei analize a calității apei, cu o marcare ulterioară a fântânilor prin intermediul cerculețelor de diferite culori (caracteristic rezultatei analizei).

Comuna dispune de perspectiva construcției sistemelor de irigare în domeniul agricol din bazinele acvatice naturale, râului de pe perimetrul comunei. Prioritatea respectivă este una strategică atât pentru APL, cât și pentru localnici. În această direcție urmează de demarat implementarea unor proiecte de irigație la scară mică și mijlocie pe unele sectoare de teren din perimetrul agricol care sunt amplasate în imediata apropiere de bazinele și râurile menționate anterior. Construcția și reabilitarea sistemelor de irigare vor permite sporirea productivității terenurilor, cât și asigurarea unor produse agricole de calitate.

3.3.3. Canalizare

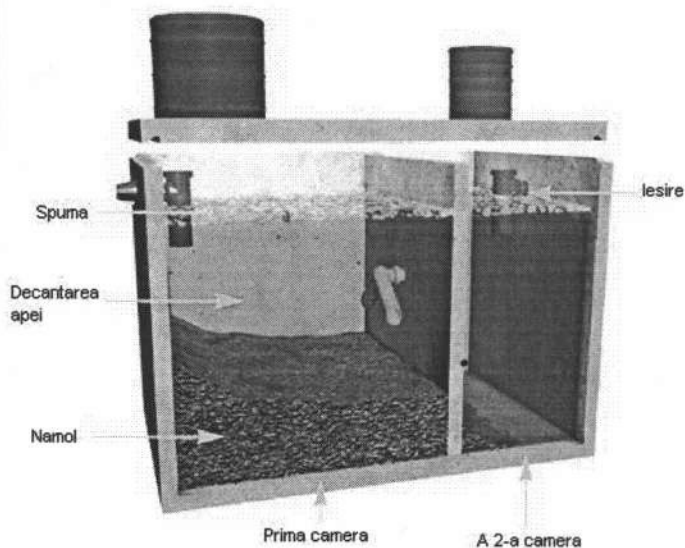
Comuna Balatina nu deține un sistem de canalizare centralizat a apelor uzate de la locuințe și obiectele social-administrative. Toți locuitorii evacuează deșeurile în bazine neautorizate, ceea ce constituie un pericol eminent pentru starea mediului înconjurător.

Problema dată urmează a fi soluționată prin intermediul realizării proiectului de construcție și restabilire a sistemului de canalizare în comuna Balatina, r-nul Glodeni. Proiectul prevede reabilitarea și construcția sistemelor comunale de canalizare a localității menționate, iar captarea apei în sisteme comunale de canalizare va diminua efectele negative asupra mediului și în special asupra apelor subterane care sunt într-o conexiune directă cu apele subterane. În rezultatul construcției și reabilitării sistemului de canalizare pentru localitățile beneficiare ca efect multiplicator vor fi serviciile de asigurare cu apă / canalizare oferite agenților economici și populației localităților comunei Balatina, îmbunătățirea mediului apelor subterane, cât și creșterea indicelui de sănătate a populației.

Comuna nu dispune de o stație de epurare. Necesitatea unei stații de epurare funcționale și dotată modern a devenit din ce în ce mai evidentă. Pentru perioada următoare se necesită implementarea unui proiect de reconstrucție a stației de epurare a localității și extinderea conectărilor la sistemul de canalizare.

Reguli generale pentru sistemele de colectare a apelor uzate în sistemul centralizat:

- *Cerințe pentru proiectarea, construirea și operarea în conformitate cu cele mai avansate cunoștințe tehnice, însă care nu implică costuri ridicate:*
  - dimensiunea/capacitatea sistemului de colectare în funcție de volumul și caracteristicile apelor uzate urbane;
  - prevenirea pierderilor în rețea;
  - limitarea poluării apelor receptoare datorită debitelor excedentare din rețelele de canalizare.

Sisteme individuale sau alte sisteme adecvate de epurare corespunzătoare – excepție de la regulă.

- *Cerințe pentru proiectare, construire și operare care să asigure același nivel de protecție a mediului ca și sistemul de colectare centralizat. Pot fi utilizate doar după evaluarea caz cu caz și după o argumentare ce se referă la absența beneficiului pentru mediu față de sistemul de colectare centralizat, sau conform situației în care sistemul de colectare necesită costuri excesive.*

• Fosă Septică

Sistemele individuale de colectare a apelor uzate recomandate de ghidurile Comisiei Europene sânt în principal bazine de colectare sau alte tipuri de containere, care sânt impermeabile, iar apele uzate sânt colectate și transportate în mod regulat la o stație de epurare. De asemenea, referitor la sistemele individuale de epurare a apelor uzate sânt acceptate acele procese de epurare care să asigure efluenți ai căror calitate să nu aibă efecte adverse asupra mediului. Pot fi utilizate bazinele de stocare a apelor uzate de tip etanș vidanjabil (exemplu: fosse septice), iar calitatea apelor uzate colectate și epurate să respecte cerințele în vigoare.

3.3.4. Alimentarea cu gaze naturale

Comuna Balatina duce Lipsa rețelelor de distribuție a gazelor naturale pe teritoriul localității este incontestabil de către localnici ca una dintre problemele actuale ale comunei. Gospodăriile fiind nevoite să își asigure prepararea hranei la aragaze aprovizionate din butelii de gaz lichefiat, precum și la sobe cu lemne/cărbune. Una dintre problemele majore la conectarea gospodăriilor la gaze naturale este lipsa inițiativei private și a mijloacelor bănești, plus la aceasta și costul ridicat a 1m³ gaz natural furnizat consumatorului final, privit ca un element demotivant.

3.3.5. Alimentarea cu căldură

Locuitorii comunei Balatina cât și majoritatea edificiile sociale își asigură căldura în sezonul rece pe baza sobelor și cazanelor autonome pe bază de lemne și cărbune și instalațiilor termice improvizate.

Există suficiente premise de a implementa în majoritatea edificiilor social-administrative cazane autonome pe bază de biomasă care furnizează agent termic la un preț mult mai jos comparativ cu utilizarea gazului natural. Premisele respective sunt legate de existența în regiune a agenților economici producători de bricheți/peleți la prețuri rezonabile, precum și abundența în regiune a materiei prime pentru producerea biomasei.

În perspectivă ar fi benefică efectuarea unor serii de lucrări de termoizolare a edificiilor social-administrative, ceea ce ar permite conservarea agentului termic și reducerea cheltuielilor pentru resursele energetice. Astfel, de lucrări ar fi binevenite și pentru gospodăriile casnice.

Ca alternativă de economisire a resurselor financiare pentru resursele energetice este utilizarea energiei solare. Una dintre soluții ar fi utilizarea panourilor fotovoltaice pentru asigurarea cu apă caldă la instituțiile de învățământ din localitate.

3.3.6. Telecomunicații

În comuna Balatina telefonia fixă este asigurată de către operatorul național – SA Moldtelecom. Același operator asigură continuu racordarea gospodăriilor la rețeaua de Internet și conectarea la TV prin cablu. În raza comunei Balatina, r-nul Glodeni, acoperirea cu telefonie mobilă este bună. Localitatea se află în aria de acoperire a operatorilor de telefonie mobilă Orange, Moldcell și Unite.

3.3.7. Rețeaua de drumuri

Comuna Balatina este traversată de drum național R57 ca drum de acces (Braniște- Călinești-or. Fălești). Circulația populației comunei spre centrul raional (or. Glodeni) este asigurată zilnic de 4-8 rute/zi (tur-retur) iar spre capitala RM, 7 rute/zi (tur- retur) precum și de către transportul public de tranzit. Probleme la capitolul mobilitate a populației comunei nu există. Comuna dispune de stații auto amenajate, iar în scopul efectuării lucrărilor de dezăpezire și menținere a drumurilor locale, primăria comunei apelează la serviciile agenților economici din teritoriu pentru utilizarea tehnicii mobile specializate.

Rețeaua de drumuri a comunei Balatina, r-nul Glodeni se extinde pe o lungime totală de cca. 34,99 km dintre care drumuri asfaltate 6,99 km, o parte din drumuri sunt amenajate parțial în variantă albă (acoperit cu pietriș- 28 km) și în cea mai mare parte "drumuri de țară". Drumurile din comună sunt în mare parte rudimentare, cu excepția drumurilor centrale.

Pentru următorii ani ca proiect viabil este creșterea lungimii drumurilor locale reabilitate, care va contribui la crearea unor comunități durabile și creșterea numărului de vizitatori la principalele

obiective turistice ale raionului Glodeni, sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri în regiune și crearea locurilor de muncă; îmbunătățirea infrastructurii de acces prin asigurarea unei infrastructuri de transport moderne și durabile, în vederea dezvoltării sustenabile a economiei și a îmbunătățirii calității vieții, facilitarea accesului excursioniștilor și pelerinilor la principalele obiective turistice ale raionului Glodeni. Totodată proiectul va contribui la dezvoltarea și creșterea potențialului turistic din raionul Glodeni.

3.3.8. Fondul locativ

Actualmente, comuna Balatina dispune de 2220 locuințe individuale particulare. La moment în comuna Balatina, r-nul Glodeni, sunt înregistrate 2286 familii, iar pe parcursul ultimului an au fost înregistrate 28 de căsătorii și 42 de nou-născuți, tendința fiind una negativă pentru ultimii ani. Mărimea medie a unei gospodării este de 2,9 persoane.

3.4. Economia locală

Economia locală este reprezentată prin 40 agenți economici (vezi tabelul de mai jos), dintre care 3 sunt lideri și 458 gospodării țărănești.

Tabelul 1. Lista întreprinzătorilor ce activează pe teritoriul comunei Balatina, r-nul Glodeni

Nr.	Denumirea întreprinderii	Anul înregistrării	Genul de activitate
1.	SRL "Cosfem Agro"	2006	Agricultură
2.	SRL "Teoagrodor"	2012	Agricultură
3.	SRL "Bivagrotom"	2004	Agricultură
4.	CAP "La Fonton"	1998	Agricultură
5.	Î. I. "Hropac Mihail"	2017	Magazin mixt
6.	SRL "Magnum Catservioce"	2016	Centru service auto
7.	Î.I. Vișchiu Andrei"	2015	Morărit
8.	SRL "Armonia Victan"	2008	Sală de ceremonii
9.	Î.I. "Dolgan Djiuleta"	2008	Cafenea Bar
10.	Î.I. "Expres Bandalac"	1996	Magazin alimentar
11.	Î.I. "Vicol Vitalie"	2003	Magazin bufet
12.	Î.I. "Gîlcă Olga"		Magazin Mixt
13.	SRL "Davli Comerț"	2014	Magazin alimentar
14.	Î.I. "Căzănescu Nina"	2011	Magazin Mixt

15.	Î.I. "Pascal Zinaida"	2010	Magazin alimentar
16.	SRL "Total Comerț"	2008	Magazin alimentar
17.	Î.I. "Dolinski Serghei"		Magazin mixt
18.	SRL "Farmacia Glodeni"		Comercializarea medicamentelor
19.	ÎCS "Lukoil-Moldova" SRL	2004	Stație Peko, Market
20.	SA "Cereale-Glodeni"		Magazin alimentar
21.	Î.I. "Gîsca Serghei-FARM"	2003	Farmacie veterinară
22.	SRL "Coriana-Prim"	20036	Bar
23.	SRL "Termopane Nord"		
24.	SRL "PRIMAGROCONSTRUCT"	2007	Magazin de comercializarea materialelor de construcție
25.	SRL "Zagardan Autotrans"		Transport public a pasagerilor
26.	Î.I. "Moscalenco Galina"	2008	Sala de ceremonii
27.	Î.I. "Zara Lilia"		Magazin alimentar
28.	SRL "Edivalex Nord"	2014	Magazin mixt
29.	Î.I. "Moscalenco Galina"	2002	Magazin mixt
30.	Î.I. "Moscalenco Galina"	2005	Magazin mixt
31.	Î.I. "Erostova Elena"	2012	Magazin mixt
32.	SRL "Agentinter"		Magazin de comercializarea a materialelor de construcție
33.	SRL "Etnolexprim"	2007	Cotileț, fortan
34.	Î.I. "Celacu Vasile"		
35.	Î.I. "Odajiu Nicolae"	2003	Magazin comercial/Materiale de construcție
36.	SRL "Carvilan"		

37.	Î.I. "Trans Olivia"	2012	Transport rutier de mărfuri
38.	SRL "Maconrut"		Extragerea pietrișului
39.	Î.I. "Tiger Markt"	2014	Magazin mixt
40.	Î.I. "Vișchiu Natalia"	2000	Frezărie

Sursa: *Primăria Comunei Balatina, r-nul Glodeni*

Structura ramurală a agenților economici este diversificată, fiind încadrată mai mult în activități comerciale și agricole. Pe teritoriul comunei activează servicii precum: farmacie, mori, oloință, magazine mixte, stație Peko, etc.

În perimetrul localității activează 8 puncte de colectare a laptelui.

Satul nu dispune de elevatoare, centre de colectare a producției cărnii, mini-fabrici de confecții și prelucrare a pieilor/lânii, ferme animaliere, și alte servicii necesare localităților. Perspectivele economiei locale se întrevăd anume prin deschiderea întreprinderilor mici și mijlocii în domeniile menționate, precum și extinderea plantațiilor pomicole. Potențial uman și intenții în lansarea unor afaceri noi în cadrul satului este suficient. Un compartiment aparte la capitolul perspective revine proiectelor de implementare a parteneriatelor publice private.

Totodată, un aport semnificativ la dezvoltarea economiei locale este adus de activitatea Cooperativ agricolă CAP "La Fontan", SRL "Bivagrotom", SRL "Cosfem Agro" și gospodăriile țărănești.

Comuna Balatina, r-nul Glodeni, cu o populație relativ stabilă, dispune și de un însemnat potențial agricol. Prin urmare, specificul comunei este agricultura datorită suprafețelor mari de terenuri agricole, bonitatea solului este una relativ bună aparținând clasei a III de bonitate (66 de puncte).

Venitul ramurii agricole ar crește ca urmare a utilizării tehnicilor agricole moderne. Aici se include aplicarea sistemelor antigrindină, tehnologii moderne de prelucrare a solului, implementarea sistemelor de irigații, creștere intensivă a legumelor în complexe moderne de sere. Perspective la acest compartiment sunt suficiente, având în vedere structura prielnică a reliefului și bonitatea ridicată a solului.

Activitatea de producere în sectorul agricol în cadrul comunei Balatina, r-nul Glodeni este orientată preponderent spre cultivarea cerealelor, legumicultura, pomicultura, precum și creșterea animalelor în propriile gospodării (vezi tabelul de mai jos).

Tabelul 2. Efectivul animalelor și păsărilor în gospodăriile populației

Efectiv	Nr. Capete
Bovine	577
Porcine	160
Ovine, caprine	925
Cabaline (cai, măgari, etc.)	227
Păsări de toate speciile	17395

Sursa: *Primăria comuna Balatina, r-nul Glodeni*

3.5. Edificii sociale

3.5.1. Educație

Pe teritoriul comunei activează **Liceul Teoretic Balatina**, **Școala primară** din s. Clococenii Vechi și 5 grădinițe de copii: **grădinița de copii din satul Clococenii Vechi**, **grădinița de copii Nr. 1 "Albinuța" din satul Balatina**, **grădinița de copii Nr.2 "Spicușor" din satul Balatina**, **grădinița de copii "Romanița" din satul Clococenii Noi**, **grădinița de copii "Voinicel" din satul Tomeștii Noi**.

Starea tehnică a instituțiilor educaționale este relativ bună, fiind efectuate în ultimii ani unele lucrări de reparații/renovare. În toate instituțiile educaționale regimul de lucru este de 5 zile în săptămână.

Clădirea liceului din localitatea Balatina este una tipică. La momentul actual la **Liceul Teoretic Balatina** își fac studiile 534 elevi, iar menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 42 cadre didactice și 20 lucrători ai personalului tehnic.

La **Școala primară** din satul Clococenii Vechi, își fac studiile 27 elevi, pentru menținerea stării tehnice a edificiului și instruirea educațională a elevilor activează un total de 3 cadre didactice și 3 lucrători ai personalului tehnic.

Liceul și școala primară dispune de săli de clasă bine amenajate, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, cantină, depozit. Clădirile edificiilor sunt conectate la apeduct și canalizare individual. Agentul termic în edificii este furnizat în perioada rece a anului de la cazangeriile autonome pe bază de lemne și cărbune.

Foto 2 Liceul teoretic Balatina, r-nul Glodeni

În vederea îmbunătățirii procesului educațional al comunei se necesită înnoirea continuă a inventarului de studii al elevilor, modernizarea tehnică a sălilor de studii metodologice și specializate, precum și ridicarea continuă a nivelului de calificare a pedagogilor și a personalului auxiliar.

Pe teritoriul comunei activează 5 instituții preșcolare:

Instituția **Grădinița de copii Nr 1 "Albinuța"** din satul Balatina este frecventată zilnic de 53 copii și dispune de un total de 3 educatori și 6 lucrători auxiliari. Instituția preșcolară **Grădinița Clococenii Vechii** se află în incinta școlii primare, este frecventată zilnic de 28 copii, dispune de un total de 2 educatori și 5 lucrători auxiliari. Iar **Grădinița de copii Nr 2 "Spicușor"** din satul Balatina este frecventată zilnic de 96 copii, dispune de un total de 5 educatori și 11 lucrători auxiliari. **Grădinița de copii "Romanița" satul Clococenii Noi** este frecventată zilnic de 25 copii, dispune de un total de 2 educatori și 11 lucrători auxiliari. **Grădinița de copii "Voinicel" satul Tomeștii Noi** este frecventată

zilnic de 28 copii, dispune de un total de 1 educatori și 6 lucrători auxiliari. Starea tehnică a edificiilor este satisfăcătoare. Edificile grădinițelor sânt electrificate, conectate la rețelele de telecomunicații, apeduct și canalizare (hazna) individual și dispune de pavilioane de joacă, cantină și depozit, sală de festivități. Agentul termic este furnizat în perioada rece a anului de cazangeria pe bază de lemne și cărbune.

În vedere îmbunătățirii activității grădiniței se necesită procurarea unor noi seturi de jucării și accesorii auxiliare cât și ridicarea continuă a nivelului de calificare a educatorilor și a personalului auxiliar.

Foto 3 Grădinița de copii Nr 2 "Spicușor", comuna Balatina, r-nul Glodeni

3.5.2. Sănătate, asistență socială

Domeniul medical al comunei este reprezentat prin CS Balatina și CS Clococenii Vechi. Instituțiile medicale dispun de edificii separate, starea tehnică fiind relativ bună și dispun de un nivel scăzut de asigurare cu aparataj și utilaj medical. Instituțiile medicale sunt electrificate, conectate la rețelele de telecomunicații. Agentul termic este furnizat prin intermediul cazangeriilor pe bază de bază de lemne și cărbune.

Foto 4 Centrul de Sănătate, comuna Balatina, r-nul Glodeni

Pentru următorii ani se necesită investiții pentru conexiunea la utilitățile sociale, amenajare și dotare cu echipamentele medicale necesare.

Asistența medicală în cadrul comunei este asigurată de 3 medici de familie, 9 asistenți medicali. Se necesită recalificarea continuă a personalului medical.

La CS se prestează următoarele servicii: administrarea medicamentelor intramusculare și intravenoase, acordarea serviciilor medicale în caz de urgență. În perspectivă se impune lărgirea spectrului de servicii medicale prestate locuitorilor. Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general sau specializat. Dotarea CS cu unitate de transport permite colectarea probelor biologice la locul de trai al pacientului dar și deplasarea medicilor de familie în teritoriu pentru deservirea populației.

În cadrul comunei este amenajat un **parc public**. Deschiderea, dotarea și amenajarea unor asemenea obiecte sociale contribuie semnificativ la fortificarea sănătății cetățenilor și petrecerea timpului liber într-un mediu plăcut.

În cadrul comunei își desfășoară activitatea în domeniul asistenței sociale 7 asistent social, care împreună cu lucrătorii sociali deservește grupele de persoane socialmente vulnerabile, preponderent singuratică, care necesită deservire la domiciliu. Persoanele date prestează servicii specializate persoanelor și familiilor care sunt beneficiari de asistență socială și duc evidența lor. Persoanelor socialmente vulnerabile li se acordă și ajutoare sociale, precum sunt: alocații de șomaj, indemnizații pentru motive de sănătate, compensații pentru perioada de iarnă, indemnizații de îngrijire a copiilor.

3.5.3. Cultura

Patrimoniul cultural al comunei Balatina, r-nul Glodeni include în sine o multitudine de valori artistice, sentimentale și memoriale, determinate de generațiile trecute ale celor 5 sate din componența comunei – Balatina, Clococenii Vechi, Lipovăț, Tomeștii Noi, Tomeștii Vechi tezaurul valoric al comunei Balatina fiind conservat în triplă măsură.

Comuna dispune de 3 instituții de tip case de cultură - casa de cultură din s. Balatina, cămin cultural din s. Tomeștii Noi și căminul cultural din satul Clococenii Vechi. Casa de cultură din satul Balatina dispune de 400 de locuri și necesită lucrări de reparație capitală.

Căminul cultural din s. Tomeștii Noi dispune de 160 de locuri și care necesită lucrări de reparație capitală.

Căminul cultural din s. Clococenii Vechi dispune 76 de locuri necesită lucrări de reparație.

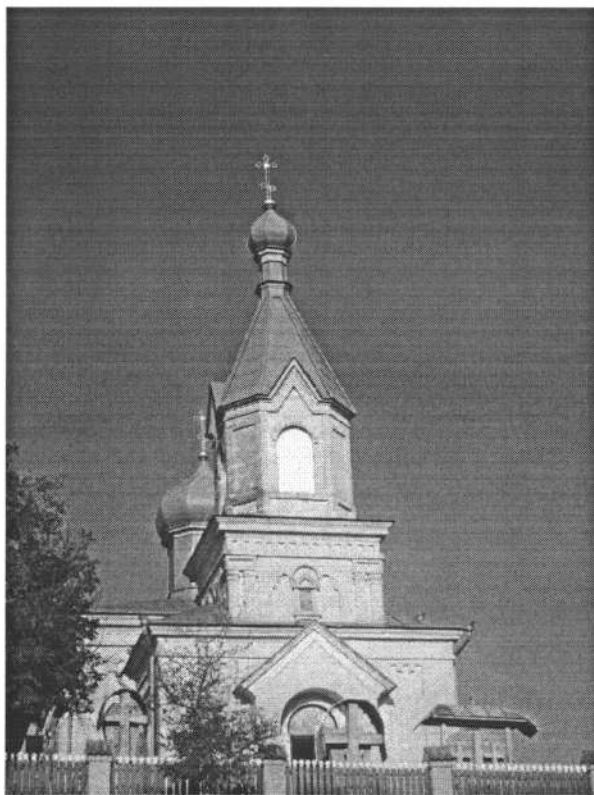
Foto 5 Casa de Cultură, comuna Balatina, r-nul Glodeni

Edificiile respective sunt conectate la rețelele de utilități publice (cu excepția rețelei de canalizare și apeduct). Agentul termic este furnizat în perioada rece: la Casa de cultură din Balatina pe bază de reșouri electrice, la Căminul Cultural din Clococenii Vechi pe bază de sobă lemne și cărbune iar Căminul Cultural Tomeștii Noi lipsește. Pentru următorii ani se necesită lucrări de reparație a edificilor în scopul unei bune funcționări.

În comuna Balatina își desfășoară activitatea colectivul artistic " Pruteanca". Dintre centrele de creație existente, putem menționa: șah, tricotaj, lucrări din materiale din natură.

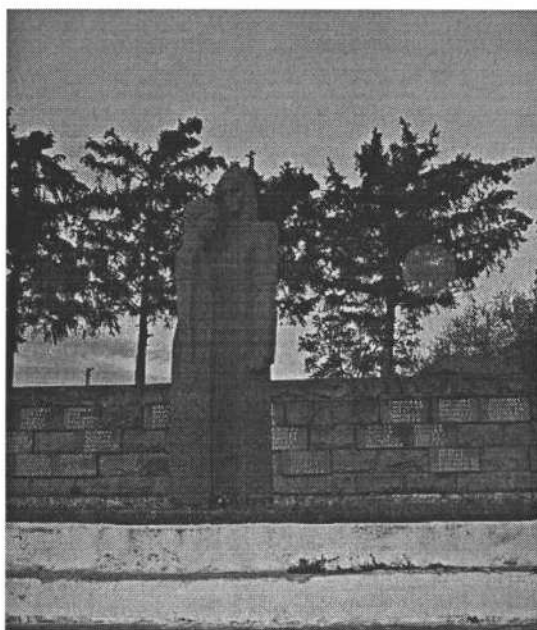
În comuna Balatina, r-nul Glodeni sunt menținute și revigorate în timp o multitudine de sărbători și evenimente cultural-artistice specifice locale, care fac parte din tezaurul valoric autohton. Aici putem menționa desfășurarea unor evenimente precum: 8 martie "Ziua internațională a femeii", jocuri sportive "Pe meleagurile natale", 1 iunie "Ziua internațională a copiilor", 27 august "Ziua independenței", 28 august "Hramul satului Balatina", 31 august "Limba noastră", 30 septembrie "Ziua Bunicuței", 1 octombrie "Ziua oamenilor în etate", 25 decembrie "Tradițiile și obiceiurile de iarnă".

Din componența tezaurului cultural local nu pot fi neglijate cele două biserici din comună: biserica "Adormirea Macii Domnului" din satul Balatina și biserica "Sfântul Dumitru" din satul Tomeștii Noi.

Foto 6 Biserica "Adormirea Macii Domnului", comuna Balatina, r-nul Glodeni

În comuna Balatina este edificat monumentul cu denumirea: "Maica îndurerată"

Foto 7 Monumentul "Maica Îndurerată", comuna Balatina, r-nul Glodeni

Comuna dispune în fiecare dintre cele 3 case de cultură de o bibliotecă, localnicii comunei având posibilitatea de a se bucura de activitatea acesteia pe teritoriu. Starea tehnică a încăperii bibliotecii este satisfăcătoare. Agentul termic este furnizat în timpul sezonului rece pe bază de sobe lemne și cărbune. Suplinirea fondului de cărți se face periodic, beneficiari ai serviciilor fiind locuitorii de toate vârstele.

Considerat a fi un fenomen social și economic specific civilizației moderne, turismul este puternic ancorat în viața societății și ca atare, influențat de evoluția ei. Cel mai important produs turistic al regiunii este diversitatea: peisagistică, etnică, culturală și religioasă. Prin trăsăturile fizico-geografice și patrimoniul cultural se poate exprima rolul și importanța socială a turismului în regiune. Diversitatea modalităților dedicate timpului liber are la bază potențialul turistic natural și antropocentric ridicat din Regiunea Nord. Prin urmare, domeniul turistic este unul cu mari perspective pentru comuna Balatina, fiind caracterizată printr-un bogat potențial turistic natural și antropocentric. Cu legende frumoase ale apariției localităților și o istorie ulterioară remarcată prin cultură cu tradiții deosebite, comuna dispune de un potențial de apreciat pentru anii viitori.

În ceea ce privește domeniul sportiv, comuna dispune de stadioane, la Balatina există teren de sport pentru următorii ani se necesită investiții. Cu toate acestea, potențialul sportiv al comunei este puțin valorificat –există o echipa de fotbal. Stadioanele sunt în stare satisfăcătoare. Astfel, pe viitor se necesită implementarea proiectelor relative domeniului, dezvoltarea și susținerea capacităților a tinerilor sportivi. Se preconizează amenajarea stadionului central din localitate pentru următorii ani

3.6. Suprafața administrativă, fondul funciar

Suprafața totală a teritoriului comunei Balatina, r-nul Glodeni, constituie cca. 7782 ha, din care suprafața terenurilor cu destinație agricolă constituie 41,05 % din total (cca. 3195 ha), inclusiv teren arabil –34,64% (cca. 2696 ha), plantațiile multianuale – 0,87 % (cca. 68 ha). Suprafața de terenuri din suprafața administrativă a satului care revine fondului silvic este de cca. 2264 ha. Nemijlocit terenul localității se întinde pe o suprafață de cca. 556 ha (detalii în tabelul de mai jos).

Prin urmare, însăși structura fondului funciar al comunei Balatina permite practicarea intensă cultivării cerealelor. În cadrul lanțului valoric agricol ar fi binevenită reabilitarea și construcția a noi frigidere industriale, uscătorii și elevatoare care aduc o plus valoare la producția agricolă colectată.

Tabelul 3. Structura suprafețelor administrative a comunei Balatina, r-nul Glodeni

Nº	Denumirea terenurilor	La 01.01.2016 (ha)	La 01.01.2017 (ha)
I.	Teren cu destinație agricolă, inclusiv	3195	3195
	<i>Teren arabil</i>	2696	2696
	<i>Plantații multianuale</i>	68	68
	<i>Construcții și curți</i>	431	431
II.	Teren al localității	556	556
III.	Teren destinat industriei și transportului	92	92

IV.	Terenul fondului silvic, inclusiv	2264	2264
	<i>Gospodăria silvică _____ Glodeni _____</i>	1011	1011
	<i>Rezervația Naturală Pădurea Domnească Primăria</i>	1141	1141
	Terenul fondului apelor, inclusiv	372	372
V.	<i>rîul Prut, Camenca</i>	155	155
	<i>Primăria</i>	217	217
	Terenul fondului de rezervă	1697	1697
VI.	<i>Dezvoltarea socială (5%)</i>	2,4	2,4
	<i>Uz comun (inclusiv pășuni)</i>	1667	1667
	Total terenuri	7782	7782

Se constată o fragmentare în continuare a terenurilor agricole, moment pozitiv pentru dezvoltarea în continuare a agriculturii în teritoriu și aplicarea tehnicilor/tehnologiilor agricole moderne. Consolidarea terenurilor ar permite implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol. Pe perimetrul comunei actualmente nu există sisteme de irigație moderne utilizate de către agenții economici. Datorită dezvoltării economice pozitive din ultimii ani se prevede construcția și exploatarea a noi sisteme de protecție antigrindină a culturilor cerealiere. Pe viitor se preconizează implementarea sistemelor de irigații la suprafețe mari de teren agricol și continuarea procesului de consolidare a terenurilor agricole. •

3.7. Mediul ambiant

Starea mediului ambiant al comunei este satisfăcătoare. Comuna nu dispune de gunoiști autorizate locale, populația comunei de sinestătător transportând deșeurile solide la gunoiști neautorizate, procedeul respectiv fiind practicat de majoritatea localnicilor. În cazul în care apare o gunoiște neautorizată, se aplică amenzi conform prevederilor legislației în vigoare, inițial populația fiind avertizată de către o persoană responsabilă din APL.

Comuna nu dispune, de sistem de colectare, transportare, și depozitare a deșeurilor. Printre proiectele incluse în plan figurează și crearea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor care va avea intenția de a deschide o afacere în localitate. În cadrul proiectului se planifică crearea unui sistem de colectare a deșeurilor solide, care va contribui la creșterea calității mediului înconjurător ca urmare a gestionării eficiente a deșeurilor prin construirea gropii zonale de depozitare a deșeurilor, construirea platformelor betonate, a platformelor de compostare și elaborarea ghidului comun. Proiectul propune creșterea gradului de conștientizare a importanței gestionării eficiente a problemei deșeurilor aducând beneficii pentru fiecare localitate prin reducerea volumului de deșeuri depozitate odată cu creșterea cantității materialelor reciclabile, scăderea nivelului de poluare a solului și a apelor subterane, creșterea calității vieții populației prin reducerea riscurilor de îmbolnăvire.

Ulterior este necesară desfășurarea unei campanii publice de informare și conștientizare a locuitorilor comunei în vederea depozitării gunoiului la platforme. Cheltuielile pentru colectarea gunoiului se prevăd a fi suportate lunar de APL, cât și de fiecare gospodărie în parte.

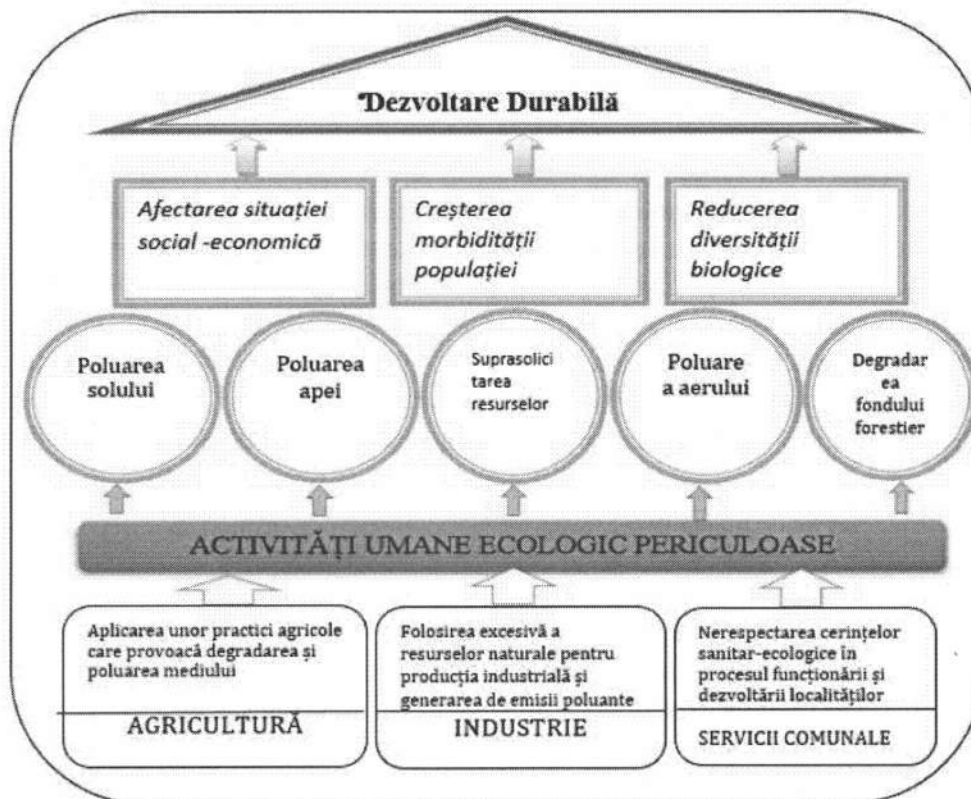

De menționat că, în zonele rurale fiecare cetățean "produce" zilnic circa 1 Kg de deșeuri, 365 kg/an/locuitor. Așadar, în Comuna Balatinase acumulează anual cca 1,753 tone de deșeuri menajere, cca.146 tone lunar. Deșeurile se constituie din resturile de la prepararea hranei, recipiente de plastic, ambalaje, hârtie, material textil, deșeuri de grădină, deșeuri agricole și animaliere, componente metalice, aparatură electrocasnică ieșită din uz și multe altele.

O altă problemă majoră legată de mediu este starea locațiilor acvatice din perimetrul comunei, care necesită a fi menținute în stare funcțională. Asemenea măsuri se practică în localitate la anumite intervale de timp, fiind implicați atât adulții, cât și elevii. Ca concluzie calitatea mediului ambiant depinde de mărimea impactului antropogen, mai ales de practicile economice actuale.

Actualmente modul de organizare a activităților umane nu corespunde principiilor dezvoltării durabile și evident are următoarele efecte pentru mediu și societate (vezi figura de mai jos). Pe parcursul ultimilor 10 ani, dezastrele naturale, în special ploile torențiale cu grindină și vânt puternic au cauzat prejudicii mari localnicilor. Gestionarea eficientă a acestor riscuri în cadrul comunei Balatinava depinde de perfecționarea mecanismelor de avertizare, de transfer al riscurilor și de îmbunătățirea sistemelor de drenaj și gestionare a apelor scurse.

Figura 2. Schema vectorială în sistemul "Om - Societate - Natură" în condiții de nerespectare a principiilor dezvoltării durabile

3.8. Capacitatea instituțională

Primăria Comunei Balatina, r-nul Glodeni dispune de propriul sediu – clădire tipică. Starea tehnică a clădirii este bună. Sediul este conectat la rețelele de utilități publice- electricitate și telecomunicații (cu excepția rețelei de apeduct și canalizare). Încălzirea clădirii Primăriei este asigurată la moment prin intermediul agentului termic dispune de cazangerie pe bază de lemne/cărbune.

Foto 8 Sediul primăriei comunei Balatina, r-nul Glodeni

Aparatul primăriei poate fi calificat drept competent cu o bogată experiență în domeniu. Din componența aparatul primăriei fac parte: primarul, secretarul consiliului, specialist în reglementările proprietății funciare, contabil (3), percepatorul fiscal (2). Toți specialiștii dispun de un stagiu de muncă de minim 1 an. Consiliul primăriei este alcătuit din 15 consilieri. Activitatea aparatului Primăriei este foarte bine concepută. Prin urmare, primarul, este direct responsabil pentru starea lucrurilor la toate compartimente în cadrul localității. Fiecare consilier local are sectorul său din perimetrul comunei de care este responsabil. La începutul fiecărei săptămâni se petrec ședințe de lucru ale aparatului Primăriei, unde se discută despre toate problemele comunei și se caută soluțiile de a le rezolva.

Deschiderea către public, comuna Balatina este prezentă activ în cadrul trusturilor media, posturi de televiziune, radiou, presă, fapt ce sporește notorietate comunității locale.

În condițiile actuale când se necesită în mod prioritar de atragere surse financiare externe pentru demararea proiectelor de importanță majoră pentru comună, funcționarii primăriei/consilierii urmează a fi instruiți în domeniul atragerii fondurilor externe/investițiilor, managementului proiectelor. La fel se necesită suplینirea cunoștințelor în domeniul administrației publice, operarea tehnicii de calcul. În perspectivă se necesită implementarea unui circuit electronic al tuturor documentelor APL, fiind implementat proiectul „Primăria electronică”.

În perspectivă, în vederea sporirii gradului de implicare a cetățenilor în procesul decizional a APL se impune elaborarea unui mecanism de implementare în activitatea aparatului Primăriei a prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional (Nº 239 din 13.11.2008).

Securitatea cetățenilor în cadrul comunei este asigurată șeful de post (ofițer superior de sector al postului de poliție Balatina din subordinea Inspectoratului de poliție Glodeni). Sediul poliției locale se află în incinta primăriei. Starea criminogenă în cadrul comunei Balatina este relativ bună.

În comuna Balatina sunt amplasate 3 Oficii Poștale. Starea Oficiului Poștal de la Balatina și cel de la Tomeștii Noi și Clococenii Vechi este satisfăcătoare, fiind dotate doar cu utilități sociale precum electricitate și telecomunicații. Oficiile nu este conectat la apeduct sau sistem de canalizare. Încălzirea Oficiilor Poștale este asigurată prin intermediul reșoului electric.

Comuna Balatina, r-nul Glodeni nu dispune de un post de radio sau de un ziar local. Populația comunei preponderent se informează de pe panourile informative instalate în incinta și în fața primăriei, precum și în locuri special amenajate din perimetrul comunei. Cetățenii mai sunt informați prin intermediul presei regionale și republicane, TV, posturile de radio regionale și republicane, anunțuri și avize informative.

3.9. Sectorul asociativ

În comuna Balatina, r-nul Glodeni sunt înregistrate și își desfășoară cu succes activitatea 3 organizații obștești de profil (vezi tabelul de mai jos). Pe parcurs se va impune deschiderea unor noi organizații în așa domenii ca: tineret, mediu, salubritate, etc.

Tabelul 4. Lista ONG-urilor din comuna Balatina, r-nul Glodeni

Nº	Denumirea ONG-ului	Anul înregistrării	Domeniul de activitate
1	Asociația Obștească "Învestește în tine, investește în viitor"	2016	Dezvoltarea durabilă, Sport, turism Educație
2	Asociația Obștească "Vocea femeii"	2013	Dezvoltarea durabilă, Educație, Drepturile omului, Societate civilă
3	Asociația Obștească "Satul Clococeniei Vechi"	2012	

3.10. Portofoliul de proiecte realizate

Pe parcursul anilor 2012 - 2016 în cadrul comunei Balatina, r-nul Glodeni a fost demarat și finisate 3 proiecte, major în valoare totală de cca. **310 834 lei**.

Tabelul 5. Proiecte implementate în comuna Balatina, r-nul Glodeni în anii 2012- 2016

Nº	Denumirea proiectului	Perioada implementării	Costul total, lei	Sursa de finanțare
1	Construcția blocurilor sanitare în grădiniță	2012	128 004	FISM
2	Teren de joacă pentru copii	2016	81 900	Donații
3	Novateca, IPA, IREX	2016	100 930	Donații

4. PROCESUL DE ELABORARE A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI BALATINA, R-NUL GLODENI

4.1. Inițierea procesului de planificare strategică

Comuna Balatina, r-nul Glodeni, trebuie să își însușească și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa în viitor. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă dezorganizată, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se pot consuma irațional resurse prețioase. Experiența internațională a arătat că proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru încheiat și când există o coordonare la nivel strategic.

Procesul de planificare strategică are ca scop definirea reperelor strategice de dezvoltare a comunei pe o perioadă de 5-7 ani. Etapele metodologice principale ale procesului de planificare strategică au fost următoarele: realizarea unei analize preliminare, stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunei Balatina, r-nul Glodeni, analiza sectorială a domeniilor strategice principale și articularea documentului strategic propriu-zis.

Principiile care au stat la baza procesului de planificare strategică au fost: implicarea comunității, transparența, obiectivitatea, coerența și continuitatea proceselor.

Elementul-cheie în inițierea procesului de planificare strategică este identificarea resurselor locale, care pot fi văzute ca principalele oportunități de dezvoltare pe viitor a comunei.

Inițierea procesului de planificare strategică a început, după semnarea contractului de prestare a serviciilor de consultanță, apoi cu înființarea Echipei de Planificare (EP), desemnată de "Success Consulting" SRL. În urma dezbaterilor interne Echipa de Planificare a beneficiat de instruire din partea Institutului de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP) prin facilitarea procesului de planificare. Facilitatorul a explicat importanța elaborării planului, pașii de urmat, metode și tehnici de abordare a comunităților, metode de analiză a comunității în vederea identificării necesităților pentru stabilirea domeniilor de cuprindere a strategiei pentru elaborarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni. Au fost expuse metodele de consultare a comunității: workshopuri, metoda discuției, ședință de analiză, chestionare. Membrii EP au decis să utilizeze metoda chestionarelor. Procesul de consultare a comunității, interviuarea, a durat 3 săptămâni, după care a urmat ședința de analiză și interpretare a cercetărilor efectuate.

Pentru a da roade, planificarea strategică trebuie însoțită de promovarea la nivelul administrației publice locale a unui management strategic integrat, la toate nivelurile, capabil să identifice și să speculeze oportunitățile apărute în beneficiul comunei.

4.2. Înființarea echipei de planificare

Echipa de planificare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni a fost constituită pe baza propunerilor IDEP, SCT și APL care au nominalizat persoanele investite cu încrederea pentru a-i reprezenta și a transmite problemele pe care aceștia le resimt și doresc a fi rezolvate în vederea îmbunătățirii vieții și dezvoltării durabile a localității Balatina, r-nul Glodeni (vezi tabelul de mai jos). Membrii EP au făcut selecții astfel încât să fie acoperite toate domeniile de cuprindere a planului strategic. La înființare EP s-a ținut cont de voința fiecărui membru propus de a se implica în procesul de planificare strategică a comunei Balatina, r-nul Glodeni.

Tabelul 6. Componenta echipei de planificare

Nr	Numele și prenumele
1	Calestru Iurie – expert APL, SCT, IDEP
2	Iațuc Dumitru – primar, comuna Balatina, r-nul Glodeni
3	Lazariuc Ana - secretarul Consiliului Local Balatina, r-nul Glodeni
4	Guțuleac Natalia - contabil-șef, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
5	Munteanu Elena-contabi, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
6	Furtună Nina-contabil, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
7	Tripac Vasile - specialist în reglementările proprietății funciare, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
8	Rotari Diana- percepător fiscal, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
9	Dolinschi Lilia - percepător fiscal, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
10	Svistun Nina - curier, Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni
11	Cechina Elena - directorul Liceului Teoretic Balatina, r-nul Glodeni
12	Ilcu Tamara- directorul Școla primară-grădinița, satul Clococeniei Vechi, r-nul Glodeni
13	Hristisian Liliana- directorul Grădiniței "Albinuța", comunei Balatina, r-nul Glodeni
14	Pînzaru Raveca- directorul Grădiniței "Spicușor", comunei Balatina, r-nul Glodeni
15	Mutilica Maria - directorul Grădiniței "Romanița", satul Clococeniei Noi, comunei Balatina, r-nul Glodeni
16	Aramă Zinaida- directorul Grădiniței "Voinicel", s. Tomeștii noi, comunei Balatina, r-nul Glodeni
17	Cazacu Anatolie -directorul Casei de Cultură, s. Balatina, r-nul Glodeni
18	Cazacu Anatolie-direcatorul Casei de Cultură, satul Tomeștii Noi, r-nul Glodeni
19	Pojar Vasile-direcatorul Casei de Cultură, satul Clococeniei Vechi, r-nul Glodeni
20	Țurcanu Svetlana – director biblioteca publică, s. Balatina, r-nul Glodeni
21	Cebotari Natalia - director biblioteca publică, s. Tomeștii Noi, r-nul Glodeni

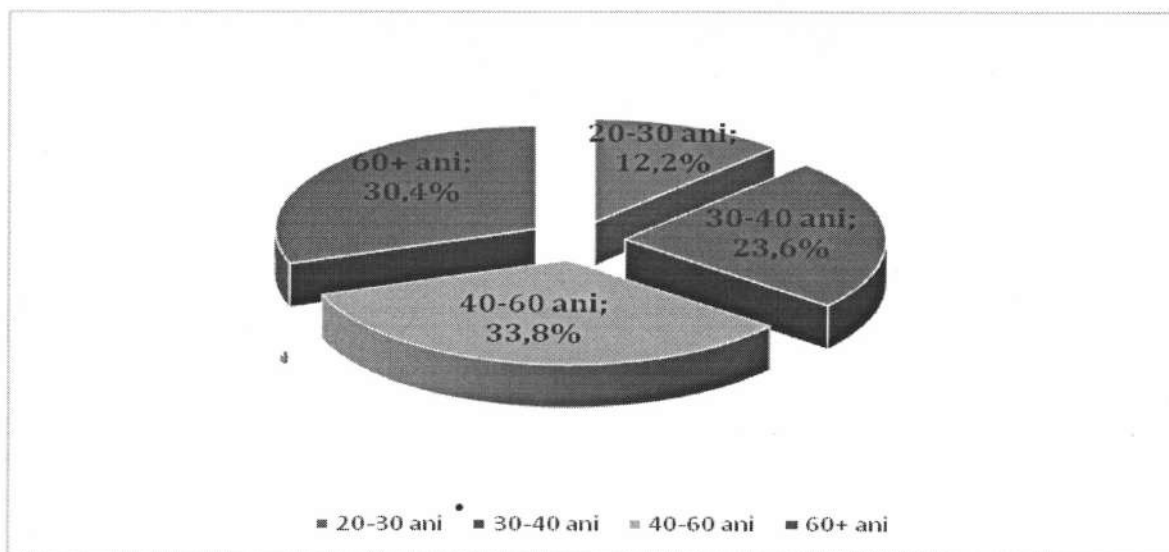
22	Pojar Galina - director biblioteca publică, s. Clococenii Vechi, r-nul Glodeni
25	Gonța Nina - șef medic al CS Balatina și CS Clococenii Vechi, r-nul Glodeni
26	Zagardan Svetlana- Oficiul poștal Balatina, r-nul Glodeni
27	Raciula Zinaida-Oficiul poștal s. Tomeștii Noi, r-nul Glodeni
28	Vasilachi Maria-Oficiul poștal s. Clococenii Vechi, r-nul Glodeni
29	Pînzaru Serghei - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
30	Fiodoraș Ecaterina - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
31	Guramultă Tatiana - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
32	Panciuc Nadejda – consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
33	Vatamaniuc Oxana - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
34	Buzuleac Renata - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
35	Andrițcu Lidia - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
36	Știrbu Victor - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
37	Ciochina Dumitru - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
38	Pavaleanu Ludmila - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
39	Bandalac Ion - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
40	Ilcu Tamara - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
41	Nemerenco Vasile - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
42	Misinciuc Vasile - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
43	Coțaga Daniela - consilier local, comuna Balatina, r-nul Glodeni
44	Ciobanu Constantin– sociolog, SCT
42	Bruma Nicolae – expert APL, SCT

4.3. Interviewarea locuitorilor

Procesul de planificare strategică a fost precedat de un sondaj sociologic de opinii, conceput de către Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor și realizat de Echipa de Planificare în colaborare cu Primăria comunei Balatina, r-nul Glodeni. Au fost anchetate 85 persoane de diferite categorii sociale și de vârstă, inclusiv 37 bărbați și 48 femei. În baza datelor acumulate au fost stabilite problemele de ordin economic, social și ecologic cu care se confruntă populația comunei. În urma prelucrării datelor chestionării au rezultat următoarele concluzii:

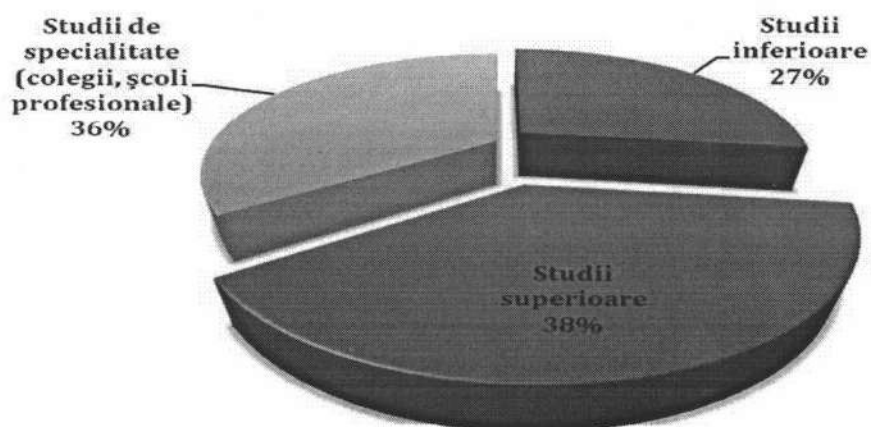
Figura 3. Structura eșantionului interviat după vârstă

În funcție de vârstă, structura eșantionului rezultat este prevalată de persoanele cu vârsta cuprinsă între 40-60 ani, urmată de categoriile de vârstă 60+.

Figura 4. Structura eșantionului în funcție de pregătirea socială

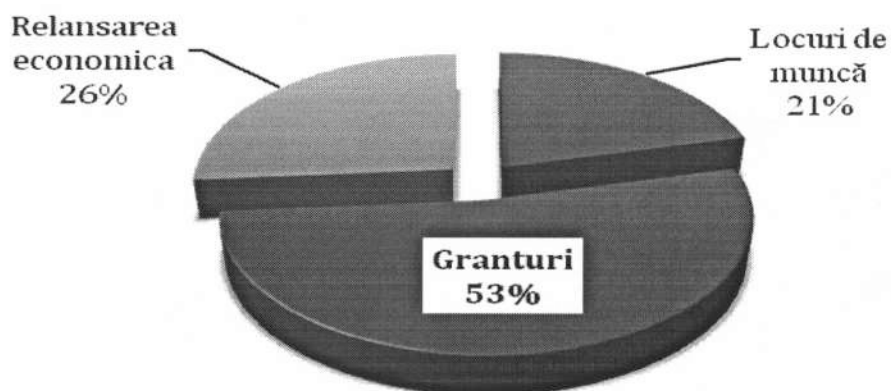
În cadrul eșantionului sunt prezente categorii de persoane din toate nivelele de pregătire profesională, cu o predominare a respondenților cu studii medii și superioare.

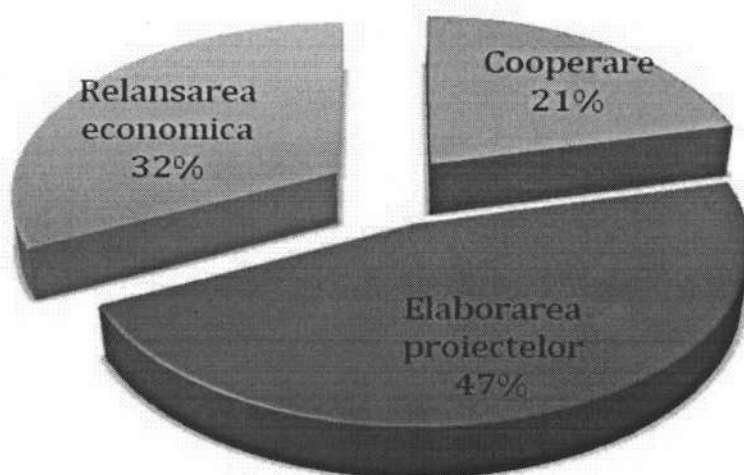
Figura 5. Soluția pentru atragerea fondurilor pentru APL

Se scot în evidență de către persoanele intervievate câteva soluții pentru atragerea fondurilor pentru APL, cu predominarea accesării granturilor și deschiderea de noi locuri de muncă.

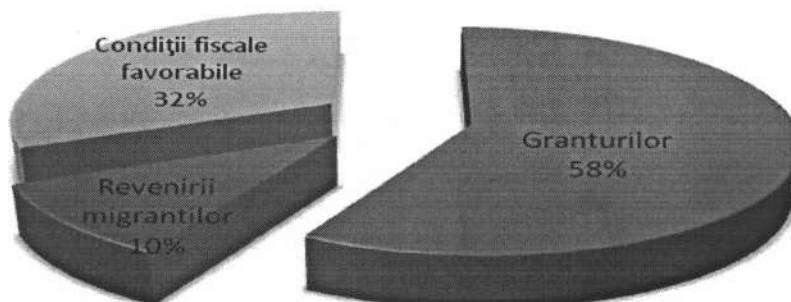
Figura 6. Viitorul APL-urilor

O bună parte din cei intervievați privesc cu optimism viitorul acestei instituții, prin prisma elaborării de proiecte, cooperării și relansării economice. Dispariția acestei instituții în viitorul apropiat nu este văzută de nici unul dintre respondenți.

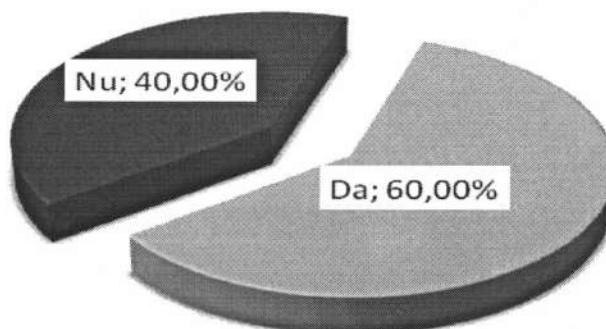
Figura 7. Relansarea economică a APL-urilor datorită:

Accentul în înviorarea economică a APL-urilor se pune primordial pe accesarea granturilor, condițiilor fiscale favorabile și revenirea migrantilor din străinătate.

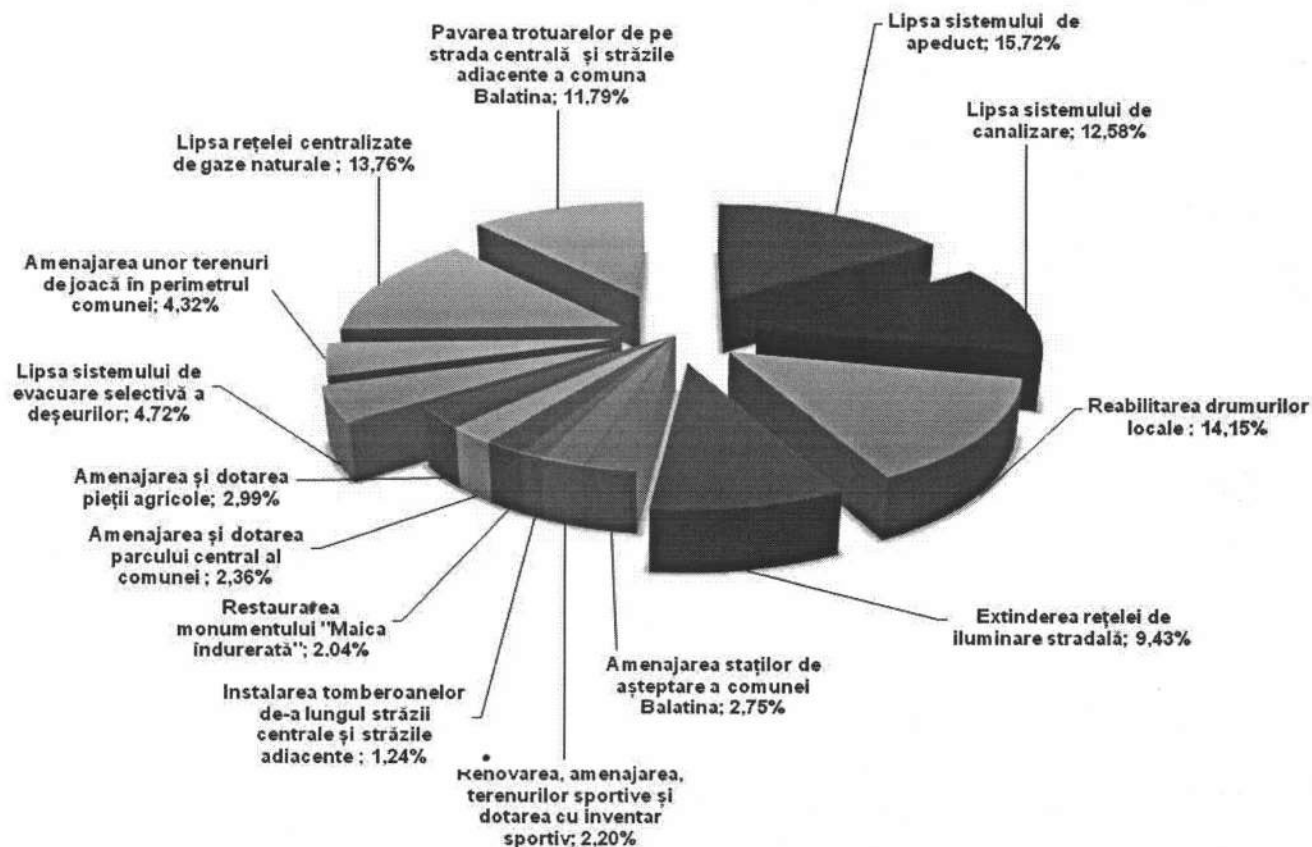
Figura 8. Acțiunile administrației comunei sânt coordonate cu localnicii ?

Marea majoritate a intervievaților consideră că acțiunile administrației APL sunt coordonate în prealabil cu populația comunei, fapt ce denotă existența unei coeziuni strânse în APL și comunitate.

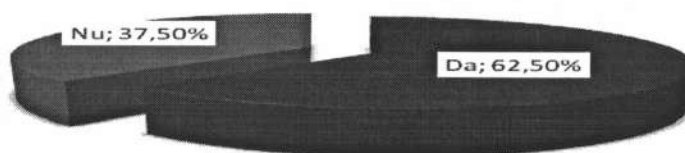
Figura 9. Problemele ce necesită soluționate de urgent:

Locuitorii comunei Balatina, r-nul Glodeni consideră prioritar de soluționat în cadrul comunei 14 probleme, cele mai stringente fiind: Lipsa sistemului de apeduct, reabilitarea drumurilor locale, lipsa sistemului de canalizare, lipsa rețelei centralizate de gaze naturale etc.

Figura 10. Ați dori să vă implicați în suportul APL pentru implementarea proiectelor ?

Opiniile localnicilor sunt primate pozitiv la capitolul - implicare în susținerea APL în procesul de implementare a proiectelor. Circa 62,50% din respondenți sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor.

4.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT este o metodă eficientă, utilizată în cazul planificării strategice pentru identificarea priorităților și pentru crearea unei viziuni comune de realizare a strategiei de dezvoltare. De fapt, analiza SWOT trebuie să dea răspunsul la întrebarea "Unde suntem?", aceasta implicând analiza mediului intern al comunei și mediul extern general și specific.

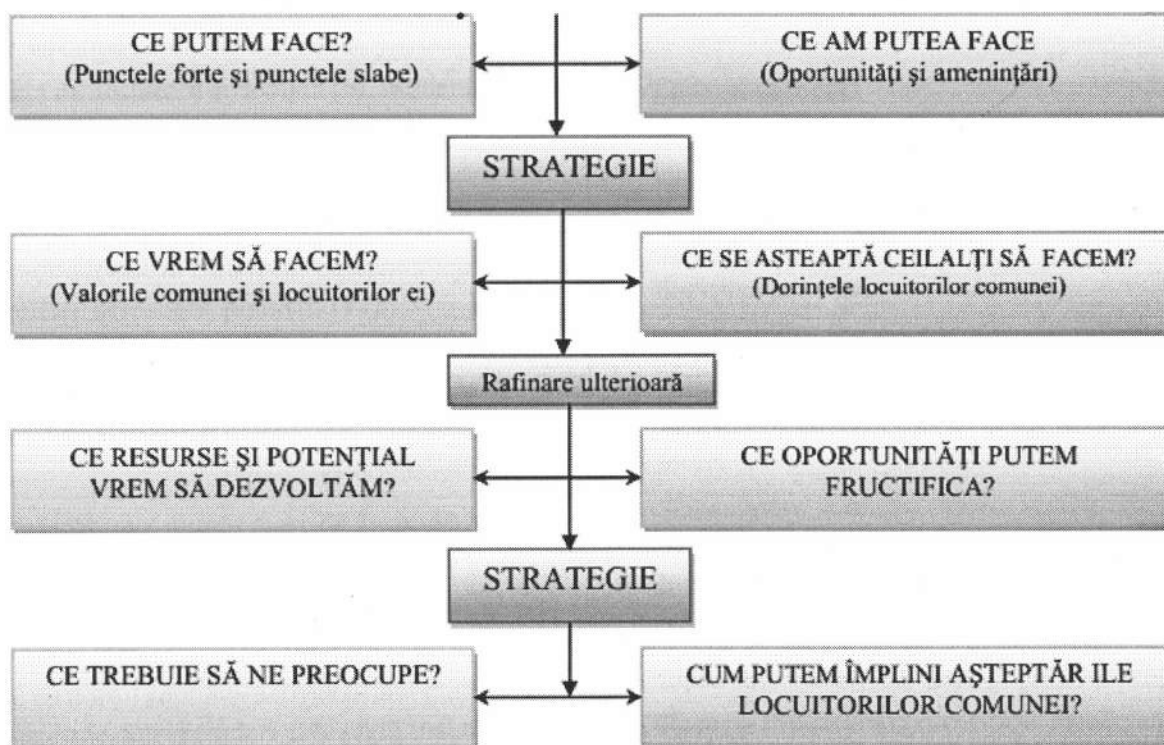
Analiza SWOT este o metodologie de analiză a unui proiect/plan de dezvoltare. Numele este descriptiv: Strengths (puncte tari), Weaknesses (puncte slabe), Opportunities (oportunități), Threats (riscuri).

Punctele forte și cele slabe sunt legate de comună și de strategiile acesteia. **Punctele tari** reprezintă avantajele competitive ale comunei, care pot deveni factori interni ai dezvoltării sale. **Punctele slabe** sunt factorii care pot deveni obstacole sau amenințări în calea dezvoltării comunei, iar ele pot fi de natură economică, socială, legislativă, financiară, de mediu etc.

Oportunitățile și amenințările vin, de regulă, dinspre mediul extern, asupra cărora comuna în general nu are nici un control.

Unele "oportunități" și "amenințări" vor rezulta din "punctele tari" și "punctele slabe" ale comunei. Amenințările sunt factori externi nefavorabili dezvoltării, care duc la pierderea avantajelor competitive ale acestuia. Amenințările pot fi concrete sau potențiale.

Întrebări cheie care îndrumă analiza strategică:

<u>PUNCTE TARI</u>	<u>PUNCTE SLABE</u>
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența rețelelor de electricitate, telecomunicații , precum și asigurarea cu agent termic a edificiilor social-culturale • Existența rețelelor de drumuri locale cu acces la drumurile naționale R57 • Numărul suficient de rute ale transportului de pasageri în afara localității (Glodeni, Chișinău) și distanța relativ mică față de orașele Glodeni, Bălți • Asigurarea cu iluminat stradal pe teritoriul comunei • Instituții sociale funcționale (liceul teoretic, 5 grădinițe de copii, case de cultură) • Existența rețelelor de cablu TV și internet în localitate <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Așezarea geografică favorabilă dezvoltării economiei locale (apropierea de or. Glodeni, mun. Bălți) • Infrastructura de acces favorizată pentru dezvoltarea mediului economic • Piața de desfacere apropiată (or. Glodeni, mun. Bălți) • Disponibilitatea de resurse umane și materiale • Costul relativ scăzut al forței de muncă • Tradiții locale în cultivarea culturilor agricole (culturi cerealiere, pomicultura) • Terenuri agricole cu o bonitate medie a solului, cu potențial existent pentru obținerea de produse agricole ecologice • Terenuri agricole preponderent consolidate • Prezența unui număr mare de gospodării țărănești 458 și 40 agenți economici • Șeptel de animale în creștere (în special: păsări, ovine și porcine) • Pe teritoriul comunei activează mai multe magazine, întreprinderi care oferă mai multe tipuri de servicii, complexe de sere, oloinițe, mori) • Potențial hidrografic (Total -372 ha, 4 iazuri, 	<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea insuficientă a infrastructurii sociale (Lipsa apeductului centralizat, lipsa canalizării stradale și a stației de epurare) • Deversarea apelor reziduale menajere în locuri neamenajate, fapt ce duce la poluarea apelor (de suprafață și subterane) și solului • Localitatea nu este gazificată • Starea precară a drumurilor în comună • Izolarea termică a clădirilor este necorespunzătoare; • Lipsa mijloacelor de transport adecvate și a căilor speciale de acces pentru persoanele cu handicap, în instituțiile social-cultural • Asigurarea ineficientă cu agent termic a unor edificii social-administrative • APL nu dispune de tehnică mobilă proprie p/u dezapezire și menținere a drumurilor locale în perioada rece a anului • Inexistența serviciului centralizat de colectare, transportare și depozitare a deșeurilor <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Implicarea slabă a populației în lansarea afacerilor locale, accesării granturilor • Potențialul economic al comunei este slab valorificat în comparație cu posibilitățile de dezvoltare • Slaba valorificare a resurselor naturale și a materiilor prime din mediul rural • Investiții reduse de capital străin în economia locală • Slaba dotare tehnică a tuturor sectoarelor din agricultură și zootehnie sau utilizarea tehnicii învechite • Lipsa specialiștilor • Lipsa sistemelor de irigație • Resurse financiare la nivel local, insuficiente pentru susținerea /promovarea unor investiții; • Inexistența unui număr suficient de locuri de muncă atractive pentru localnici

Râul Prut)

- Suprafețe împădurite (2264 ha)
- Potențial de dezvoltare a agroturismului

Educație, sănătate, protecție socială

- În comună există Liceul Teoretic Balatina și 5 grădinițe de copii
- Existența unor spații de agrement
- Liceul dispune de cantină, sală de sport, sală de festivități, teren sportiv, depozit; grădinițele dispune de cantină, pavilioane de joacă, depozit
- Instituțiile de învățământ au fost supuse lucrărilor de asigurare cu apă și canalizare individual
- Comuna dispune de stadion sportiv și sală de forță
- Satul dispune de un Centru comunitar de plasament (azil) pentru persoanele în etate
- În comună există 3 Oficii poștale, 2 CS
- Grupele de persoane social-vulnerabile sunt sub supravegherea unui asistent social, asistat de lucrători sociali
- Prezența cadrelor didactice cu experiență
- Domeniul sportiv este reprezentat prin echipa de fotbal a comunei

Cultură

- Așezarea geografică este favorabilă dezvoltării turismului rural și de tranzit
- Comuna dispune de 3 case de cultură și 3 bibliotecii publice
- În localitate activează ansamblu folcloric "Pruteanca"
- În localitate activează cerc de creație: "șah, tricotaj, lucrări din materiale din natură"
- În comună există un muzeu
- În comună este amenajat un monumente dedicate eroilor războiului din anii 1941-1945 și monumentul " Maică Îndurerată"
- Pe teritoriul comunei activează localuri pentru ceremonii (3)
- Pe parcursul anului se petrec activități cultural-sportive și de agrement
- În localitate activează 2 biserici

- Slaba implementare a sistemului de asigurare a calității producției agricole conform normelor europene

Educație, sănătate, protecție socială

- Baza tehnico-materială a instituțiilor de învățământ preșcolar și gimnazial insuficient extinsă
- Comuna nu dispune de un staționar medical de profil general/specializat
- Instituțiile de învățământ cât și centrele de sănătate sunt conectate parțial la rețelele de utilități publice
- Comuna nu dispune de un Centru de susținere a familiilor social vulnerabile
- Sistemul de ajutor social insuficient și care nu încurajează reintegrarea activă
- Serviciile medicale și sociale acordate sunt afectate de bugetul insuficient
- Lipsa unei ambulanțe
- Fonduri insuficiente destinate asistenței medicale și sociale
- Domeniul sportiv în cadrul comunei este slab ramificat și valorificat, cu rezerve de relansare
- O parte a populației active a migrat în străinătate, copiii acestor persoane fiind lăsați în grija bunicilor sau rudelor
- Îmbătrânirea populației (spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane)
- Inexistența dispensarului veterinar;

Cultură

- Lipsa de interes pentru turism ca potențial pentru afaceri și pentru crearea de noi locuri de muncă
- Comuna nu dispune de Centrul de Agrement pentru Tineret
- Comuna nu dispune de un post de radio local
- Potențialul cultural-turistic al comunei este slab valorificat

Mediul ambiant

- Lipsa unei gropi ecologice și a unui sistem de

- Cimitirele locale (4) sunt îngrădite și dispun de drum de acces

Mediul ambiant

- Prezența unui număr mare de fântâni de tip mină (256) și 3 fântâni arteziene
- Vegetație forestieră, implicat în resurse accesorii ale pădurii
- Relief și ambient propice dezvoltării turismului, și amenajărilor de agrement
- Suprafețe extinse de pășuni și fânețe corelate cu creșterea animalelor
- Respectarea, în general, de către populație a normelor de transportare și depozitare de sine-stătător a deșeurilor la gunoiște
- Pe teritoriul localității nu există sectoare supuse alunecărilor de teren
- Interesul sporit al APL în vederea îmbunătățirii stării mediului ambiant din localitate
- Resurse acvatice disponibile (4 iazuri, râul Prut)
- „Clorarea” regulată (anual) a fântânilor
- Utilizarea redusă a pesticidelor

Activitatea APL, implicare civică

- Aparatul primăriei este calificat, cu o bogată experiență în domeniu
- Activitatea aparatului Primăriei este bine concepută și organizată, APL dispune de calculatoare conectate la Internet
- Abilități sporite ale membrilor APL în special al dn. Primar în domeniul atragerii investițiilor
- Adunările cu localnicii sunt petrecute periodic
- În viziunea sătenilor, dinamica din ultimii 10 ani este pozitivă în soluționarea problemelor cu care se confruntă localitatea
- Localnicii sunt gata să se implice în suportul administrației publice locale în procesul de implementare a proiectelor
- Securitatea cetățenilor este asigurată de către polițistul de sector
- Starea criminogenă în comună este „ bună”

colectare, transportare și depozitare a deșeurilor

- Lipsa sistemului centralizat de canalizare complet, fapt ce duce la înrăutățirea calității apelor subterane
- Lipsa sistemului centralizat de canalizare, fapt ce duce la înrăutățirea calității apelor subterane
- Lipsa groapei Bekery
- Comuna nu dispune de stație de epurare
- Fântânile de mină nu sunt marcate cu plăcuțe de informare privind calitatea apei
- Educația ecologică la nivel superficial
- Expunerea la hazardurile naturale sezoniere, în special la secetă și inundații
- Insuficienta preocupare a agenților economici în recuperarea și refolosirea ambalajelor

Activitatea APL, implicare civică

- Nivel scăzut de implicare și informare a cetățenilor cu privire la problemele comunei și în procesul de luare a deciziilor
- Lipsa unui sistem electronic bine conceput, cum ar fi „Primăria electronică”
- Suplinirea redusă a paginii electronice a comunei cu informație relativă activității APL
- Lipsa resurselor financiare la nivel local, insuficiente pentru sprijinirea și/sau promovarea unor investiții majore
- Societatea civilă este insuficient implicată în activitățile de ordin social a localității

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p><u>Infrastructura publică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Reabilitarea drumurilor locale și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale • Dotarea APL cu tehnică proprie p/u menținerea drumurilor locale • Construcția apeductului și construcția rețelei de canalizare, a stației de epurare • Ridicarea nivelului de trai al populației prin aducerea la un nou nivel a calității întregii infrastructurii sociale • Aprovizionarea centralizată a comunei cu apă potabilă • Implementarea în totalitate cu sisteme de încălzire pe bază de biomasă în cadrul edificiilor social-administrative • Construcția conductei de gaze naturale și conectarea consumatorilor casnici cât și a edificiilor social-administrative • Extindere a rețelei publice de joasă tensiune și/sau a rețelei publice de iluminat • Existența unor programe cu finanțare nerambursabilă pentru reabilitarea termică <p><u>Economia locală</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea potențialului legat de așezarea geografică a comunei • Dezvoltarea mediului de afaceri în baza oportunităților oferite de așezarea geografică • Atragerea investițiilor externe • Continuarea stimulării antreprenorilor locali și potențiali (sectorul agricol: frigidere industriale, linii de sortare și ambalare, mini-ferme de creștere a animalelor, deschiderea unui abator prestări servicii populației: deschiderea unei industri de producere și prelucrătoare: mini-fabrici de textile, linii de prelucrare a fructelor și legumelor, etc.) • Continuarea stimularii producătorilor agricoli local prin aplicarea tehnicilor și tehnologiilor moderne • Posibilitatea înființării de pensiuni 	<p><u>Economice</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Cadrul legislativ instabil • Costuri ridicate pentru conformarea la standardele europene de calitate • Șocuri energetice externe și creșterea prețurilor la resurse energetice • Embargouri la produsele autohtone • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă • Scăderea volumului transferurilor făcute de persoanele plecate la muncă peste hotarele țării • Nivelul ridicat al birocrației și corupției • Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore • Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter economic • Rata ridicată a dobânzii la credite • Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor • Lipsa subvenționării principalelor ramuri ale economiei din partea statului • Incapacitatea infrastructurii de a se adapta la dezvoltarea intensivă • Insuficientă informare și educare a populației pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii, protecția mediului • Nivelul scăzut al veniturilor majorității populației <p>Incapacitatea de a face față competiției cu localități din zonă sau din regiune în privința atragerii de investiții și dezvoltării economice</p> <p><u>Sociale</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nivelul scăzut de receptivitate a populației locale la programele de finanțare • Risc de creștere a șomajului prin restructurarea și retehnologizarea unor societăți comerciale.

- Valorificarea potențialului de vânătoare
- Valorificarea potențialului natural de plante medicinale și a fructelor de pădure
- Posibilitatea dezvoltării unei agriculturi ecologice
- Crearea microzonelor agricole locale
- Realizarea de parteneriate publice private
- Amplasarea sistemelor de irigare
- Atragerea turiștilor prin deschiderea zonelor de agrement, agropensiuni

Educație, sănătate, protecție socială

- Lărgirea gamei de servicii medicale prestate
- Implementarea unor programe complexe de monitorizare a stării de sănătate a localnicilor
- Suplinirea personalului medical rezident și permanent
- Deschiderea unor centre comunitare specializate sau multifuncționale pentru tineret(cantină socială, centru comunitar p/u pensionari)
- Implementare unor programe consistente de asistență socială
- Investiții directe în târguri, festivaluri, piețe tradiționale și alte manifestări tradiționale locale

Cultură

- Susținerea financiară a activității colectivelor folclorice
- Reabilitarea în totalitate a Caselor de Cultură
- Dezvoltarea și stimularea activității echipelor sportive locale existente și înființarea a noi echipe
- Modernizarea unui stadion din cele disponibile cu baza tehnică necesară unei bune funcționări
- Amenajarea unor zone de agrement în apropierea a iazurilor râului de pe teritoriu
- Valorificarea potențialului local (turistic, cultural, istoric, natural)

Mediul ambiant

- Implementarea proiectului de colectare selectivă a deșeurilor din localitățile raionului Glodeni, printre care și comuna Balatina

- Instabilitatea cadrului legislativ național
- Scăderea interesului față de efectuarea studiilor în localitate
- Micșorarea potențialului intelectual al populației
- Revenirea masivă a emigranților
- Neglijarea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului
- Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții cu caracter social
- Rata ridicată a dobânzii la credite
- Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor sociale
- Nereceptivitatea față de posibilitatea efectuării unor lucrări concrete în teritoriu prin intermediul granturilor străine și accesării fondurilor europene
- Nu există persoane care să reprezinte interesele comunității în mod organizat și pe o perioadă lungă de timp
- Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia

Mediu

- Impactul negativ al schimbărilor climatice asupra sectorului agricol (secete, grindină)
- Înrautățirea ecologică
- Întârzieri în aprobarea unor proiecte majore
- Procese negative provocate de globalizare și de criza economică mondială
- Dificultăți în susținerea financiară a proiectelor de investiții de mediu
- Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele europene de calitate în materie de mediu
- Neglijarea tradițiilor locale în domeniul protecției mediului
- Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor legate de mediu
- Lipsa informațiilor legate de normele europene

<ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea și curățarea tuturor fântânilor de tip mină • Implementarea sistemului eficient de colectare și depozitare selectivă a deșeurilor pentru întreaga comună • Extinderea spațiilor verzi și de odihnă a populației • Amenajarea unui parc – scuar în comună • Curățirea zonelor din preajma iazurilor, râului din localitate • Menținerea străzilor comunei într-o stare curată • Informarea populației privind necesitatea protecției mediului ambiant și utilizării raționale a resurselor naturale <p><u>Activitatea APL, implicarea civică</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Atragerea investițiilor externe • Implicarea mai activă a tineretului în dezvoltarea comunei • Deschiderea unui post de radio local, editarea unui ziar, actualizarea informativă a paginii electronice a comunei • Stabilirea unor contacte durabile cu localități din țările vecine în vederea soluționării unor probleme comune (proiecte, măsuri culturale, schimb de experiență) • Promovarea unei imagini pozitive a comunei • Colaborarea cu localități vecine în vederea atragerii turiștilor • Participarea membrilor APL în cadrul proiectelor internaționale, cursuri de perfecționare • Gestionarea eficientă a bugetului local • Optimizarea activității APL	<p>de mediu în rândul micilor întreprinzători</p>
---	---

În urma analizei SWOT s-au identificat trei direcție prioritare care ar trebui să stea la baza elaborării strategiei în vederea dezvoltării durabile a comunei Balatina, și anume:

4.5. Concordanța strategiilor de dezvoltare regională (raională) cu cea locală

La elaborarea Planul Strategic de Dezvoltare socio-economică a comunei Balatina s-a ținut cont de prevederile din Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020", aprobată prin Legea nr. 166 din 11 iulie 2012, Strategia Națională de Dezvoltare Regională, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 685 din 04.09.2013, Strategia de Dezvoltare Regională-Regiunea Nord (2020), Programul Regional Sectorial în Eficiența Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Nord, Planul Operațional Regional (2016-2021), Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător (2013-2020), Programul Regional Sectorial de Management al Deșeurilor Solide pentru Regiunea de Dezvoltare Centru și alte documente de politici relevante.

APL a participat la toate întrunirile ce au vizat stabilirea priorităților, obiectivelor pe termen mediu și lung în vederea definirii planului strategic de acțiuni de dezvoltare socio-economică durabilă a raionului Glodeni. Nemijlocit comuna Balatina este identificată în programele de dezvoltare ale Raionului Glodeni la așa compartimente precum: creșterea competitivității producției agricole locale, apă și canalizare, dezvoltarea turismului, renovarea rețelelor de drumuri locale și salubritatea teritoriului.

Avantajele concordanței Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a Comunei Balatina, r-nul Glodeni cu strategiile sus menționate se vor materializa în posibilitatea accesării mai multor surse de finanțare pentru infrastructura publică de utilități (apă potabilă, sistemul de canalizare, infrastructura drumurilor, etc.), creșterea suportului financiar din partea donatorilor externi (BERD, BM, BEI, Comisiile UE).

5. STABILIREA OBIECTIVELOR PLANULUI STRATEGIC

La stabilirea obiectivelor strategice au servit informațiile din sondajul sociologic, analiza punctelor slabe și tari, oportunităților și riscurilor mediului extern, viziunile EP și a APL asupra viitorului comunei.

După analiza pe baza unui set de criterii și după ierarhizarea problemelor, au fost stabilite drept prioritare 6 obiective strategice.

5.1. Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal,	<p>1.1. Proiect Reabilitarea drumurilor locale în varianta albă sau asfaltată pe întreg teritoriul comunei Balatina</p> <p>1.2. Proiect: Pavarea trotuarelor de pe strada centrală și străzile adiacente a comunei Balatina</p> <p>1.3. Proiect: Reparația podurilor din comuna Balatina</p> <p>1.4. Proiect: Extinderea sistemului de iluminat stradal cu corpuri de iluminat dotate cu LED în perimetrul comunei</p> <p>1.5. Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale</p> <p>1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale</p> <p>1.7. Proiect: Amenajarea stațiilor de așteptare a comunei Balatina</p>
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<p>1.8. Proiect: Construcția / Proiectarea sistemului de apeduct pe întreg teritoriul comunei Balatina</p> <p>1.9. Proiect: Proiectarea/Construcția sistemului de canalizare în satele comunei Balatina</p> <p>1.10. Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv pentru sistemul de canalizare</p> <p>1.11. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare</p>
3	Construcția rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.12. Proiect: Construcția/Proiectarea rețelei centralizate de gaze natural în satele comunei Balatina
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.13. Instalarea panourilor fotovoltaice pentru asigurare cu apă caldă la instituțiile școlare, preșcolare
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	<p>1.14. Proiect: Reparație capitală a sediului Oficiului Poștal din satul Tomeștii Noi</p> <p>1.15. Proiect: Reparația acoperișului a sediului Oficiului</p>

		<p>Poștal din satul Tomeștii Noi</p> <hr/> <p>1.16. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și restaurarea fațadei Oficiului Poștal din satul Tomeștii Noi</p> <hr/> <p>1.17. Proiect: Reparație capitală a sediului Oficiului Poștal din satul Clococeniei Vechi</p> <hr/> <p>1.18. Proiect: Reparația acoperișului a sediului Oficiului Poștal din satul Clococeniei Vechi</p> <hr/> <p>1.19. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și restaurarea fațadei Oficiului Poștal din satul Clococeniei Vechi</p> <hr/> <p>1.20. Proiect: Dotarea cu mobilier a Oficiului Poștal din satul Clococeniei Vechi</p> <hr/> <p>1.21. Proiect: Construcția veceului în incinta Oficiului Poștal din satul Balatina</p> <hr/> <p>1.22. Proiect: Reparația scărilor în cadrul Oficiului Poștal din satul Balatina</p>

5.2. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind numărul locurilor de muncă

№	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Diversificarea și susținerea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural 2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>) 2.3. Elaborarea unui material documentar cu tematica "Oportunități de afaceri în cadrul comunei Balatina, r-nul Glodeni"
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.4. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură 2.5. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole în preajma bazinelor acvatice naturale și artificiale din apropiere 2.6. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției Agricole	2.7. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole 2.8. Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor europene de calitate
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	2.9. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în c.Balatina 2.10. Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local

5.3. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în Comuna Balatina, r-nul Glodeni

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local Competitiv	<p>3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor</p> <p>3.2. Dotarea bibliotecilor școlare cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor</p>
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<p>3.3. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a primului bloc și a fașadei a grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța" în scopul eficientizării energetice</p> <p>3.4. Proiect: Pavarea curții a grădiniței de copii Nr.1 "Albinuța"</p> <p>3.5. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar din incinta grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.6. Proiect: Dotarea blocului alimentar cu utilajul necesar în incinta grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.7. Proiect: Conectarea la încălzire în perioada rece a blocului alimentar din cadrul grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.8. Proiect: Reparația capitală a depozitului a grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.9. Proiect: Dotarea cu stelaje a depozitului grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.10. Proiect: Construcția unei anexe pentru sala de sport și cea sportivă în cadrul grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.11. Proiect: Dotarea cu mobilier în 2 grupe în incinta grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"</p> <p>3.12. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a blocului vechi di incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor" în scopul eficientizării energetice</p> <p>3.13. Proiect: Reparație capitală a blocului vechi a grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"</p> <p>3.14. Proiect: Procurarea utilajului necesar pentru blocul alimentar a grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"</p> <p>3.15. Proiect: Schimbarea sistemului de ventilare a depozitului din cadrul grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"</p> <p>3.16. Proiect: Construcția anexei în calitate de sală de sport/sală</p>

	festivă la grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"
	3.17. Proiect: Dotarea cu mobilier în 2 grupe în incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"
	3.18. Proiect: Schimbarea sistemului de electricitate a grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"
	3.19. Proiect: Amenajarea și dotarea terenurilor de joacă din incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor" cu utilaje de agrement moderne
	3.20. Proiect: Construcți a 2 pavilioane în incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"
	3.21. Proiect: Finisarea construcției gardului grădiniței de copii "Spicușor"
	3.22. Proiect: Finisarea pavajului în incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"
	3.23. Proiect: Reparația acoperișului a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococeni Noi
	3.24. Proiect: Procurarea ustensilelor pentru blocul alimentar a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococeni Noi
	3.25. Proiect: Reparația cosmetică a depozitului din incinta a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococeni Noi
	3.26. Proiect: Dotarea depozitului cu stelaje al grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococeni Noi
	3.27. Proiect: Reparația capitală a sălii sportive/festive din incinta a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococeni Noi
	3.28. Proiect: Construcția unui pavilion a grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococeni Noi
	3.29. Proiect: Dotarea terenurilor de joacă din incinta grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococeni Noi cu utilaje de agrement moderne
	3.30. Proiect: Procurarea mobilierului în grupe din incinta grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococeni Noi
	3.31. Proiect: Restaurarea fațadei a grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococeni Noi
	3.32. Proiect: Pavarea curții a grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococeni Noi
	3.33. Proiect: Reparația acoperișului a grădiniței "Voinicel" din s.

	Tomeștii Noi
	3.34. Proiect: Restaurarea fațadei a grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi
	3.35. Proiect: Pavarea curței grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi
	3.36. Proiect: Procurarea utilajului necesar pentru blocul alimentar a grădiniței "Voinicel" din satul Tomeștii Noi
	3.37. Proiect: Reparație cosmetică a blocului alimentar a grădiniței "Voinicel" din s.atul Tomeștii Noi
	3.38. Proiect: Reparație capitală în sala festivă/sportivă a grădiniței "Voinicel" din satul Tomeștii Noi
	3.39. Proiect: Dotarea cu inventar a sălii sportive din incinta grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi
	3.40. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și renovarea fațadei a Liceului Teoretic Balatina în scopul eficientizării energetic
	3.41. Proiect: Finisarea pavajului a curtei Liceului Teoretic Balatina
	3.42. Proiect: Reparația acoperișului a Liceului Teoretic Balatina
	3.43. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar din incinta Liceului Teoretic Balatina
	3.44. Proiect: Reparație capitală a depozitului din cadrul Liceului Teoretic Balatina
	3.45. Proiect: Dotarea cu stelaje a depozitului din incinta Liceului Teoretic Balatina
	3.46. Proiect: Procurarea mobilierului pentru sala festivă al Liceului Teoretic Balatina
	3.47. Proiect: Reparație capitală a sălii sportive din cadrul Liceului Teoretic Balatina
	3.48. Proiect: Dotarea cu inventar sportiv a sălii sportive și a terenului sportiv din cadrul Liceului Teoretic Balatina
	3.49. Proiect: Dotarea cu mobilier a sălilor de studiu din incinta Liceului Teoretic Balatina
	3.50. Proiect: Schimbarea sistemului de încălzire din cadrul Liceului Teoretic Balatina
	3.51. Proiect: Dotarea cu mobilier a blocului alimentar al școlii primare – grădinița Clococenii Vechi

		<p>3.52. Proiect: Reparația cosmetică a depozitului din incinta școlii primare –grădinița Clococeniei Vechi</p> <p>3.53. Proiect: Procurarea mobilierului pentru sala festivă din cadrul școlii primare –grădinița Clococeniei Vechi</p> <p>3.54. Proiect: Dotarea cu inventar sportiv a sălii de sport și a terenului de sport al școlii primare – grădinița Clococeniei Vechi</p> <p>3.55. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a școlii primare – grădinița Clococeniei Vechi, în vederea eficientizării energetice</p> <p>3.56. Proiect: Construcția WC-ului în interior pentru elevii a școlii primare – grădinița Clococeniei Vechi</p> <p>3.57. Proiect: Restaurarea unui pavilion pentru grădinița de copii în cadrul școlii primare – grădinița Clococeniei Vechi</p> <p>3.58. Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii</p> <p>3.59. Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din comună</p>
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației comunei	<p>3.60. Proiect: Renovarea sistemului de încălzire în incinta CS a satului Balatina</p> <p>3.61. Proiect: Dotarea cu mobilier a CS satul Balatina</p> <p>3.62. Proiect: Procurarea utilajului medical în incinta CS a satului Balatina</p> <p>3.63. Proiect: Schimbarea sistemului de ventilare a CS a satului Balatina</p> <p>3.64. Proiect: Asfaltarea parcuri a CS a satului Balatina</p> <p>3.65. Proiect: Pavarea curtei a CS a satului Balatina</p> <p>3.66. Proiect: Dotarea cu mobilier a OMF din satul Clococeniei Vechi</p> <p>3.67. Proiect: Procurarea utilajului medical în cadrul OMF din satul Clococeniei Vechi</p> <p>3.68. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor comunei la OMF , CS</p> <p>3.69. Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici</p>
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<p>3.70. Implementarea serviciilor socio –medicale și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate</p>

5.4. Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<p>4.1. Proiect: Reparația capitală a casei de cultură din s. Balatina</p> <p>4.2. Proiect: Dotarea casei de cultură cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări din s. Balatina</p> <p>4.3. Proiect: Reparația acoperișului a căminului cultural din s. Tomeștii Noi</p> <p>4.4. Proiect: Reparația capitală a căminului cultural din s. Tomeștii Noi</p> <p>4.5. Proiect: Dotarea căminului cultural din s. Tomeștii Noi cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări</p> <p>4.6. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și restaurarea fațadei căminului cultural Cloccoenii Vechi, în vederea eficientizării energetice</p> <p>4.7. Proiect: Reparație capitală a căminului cultural din s. Cloccoenii Vechi</p> <p>4.8. Proiect: Dotarea căminului cultural din s. Cloccoenii Vechi cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări</p> <p>4.9. Proiect: Pavarea curtei a căminului cultural din s. Cloccoenii Vechi</p> <p>4.10. Proiect: Construcția gardului a căminului cultural din s. Cloccoenii Vechi</p>
2	Renovarea și modernizarea bibliotecilor publice locale	<p>4.11. Proiect: Dotarea cu mobilier a bibliotecii publice din s. Balatina</p> <p>4.12. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecii publice din s. Balatina</p> <p>4.13. Proiect: Dotarea cu mobilier a bibliotecii publice a din s. Tomeștii Noi</p> <p>4.14. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecii publice din s. Tomeștii Noi</p> <p>4.15. Proiect: Dotarea cu mobilier a bibliotecii publice a din satul Cloccoenii Vechi</p> <p>4.16. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecii publice</p>

		din satul Clococenii Vechi
		4.17. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a bibliotecilor publice
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.18. Proiect: Renovarea, amenajarea, terenurilor sportive și dotarea cu inventar sportiv
		4.19. Proiect: Reparația sălii sportive de lângă primărie
		4.20. Proiect: Amenajarea unor terenuri de joacă pentru copii în perimetrul comunei
		4.21. Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)
4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comuna Balatina, r-nul Glodeni	4.22. Proiect: Renovarea monumentului "Maica Îndurerată"
		4.23. Relansarea activităților colectivelor artistice de amatori în localitățile comunei (muzică, dans, etc.)
		4.24. Relansarea și menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar
		4.25. Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară
		4.26. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive anuale în cadrul comunei
		4.27. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale

5.5. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	<p>5.1. Proiect: Proiectarea și implementarea sistemului de colectare selectivă, transportare, și depozitare a deșeurilor în comuna Balatina</p> <p>5.2. Proiect: Construcția unei platforme pentru colectarea și sortarea deșeurilor</p> <p>5.3. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice</p> <p>5.4. Proiect: Instalarea tomberoanelor de-a lungul străzii centrale și străzile adiacente a comunei Balatina</p> <p>5.5. Proiect: Lichidarea gunoieștei a fostei ferme dintre s. Balatina și s. Tomești Noi</p> <p>5.6. Lichidarea gunoștilor neautorizate</p>
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<p>5.7. Proiect: Curățirea și amenajarea fântânilor de tip mină de pe teritoriul comunei</p> <p>5.8. Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere a râului "Prut" ce traversează localitatea</p> <p>5.9. Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)</p> <p>5.10. Proiect: Reconstrucția gardului la cimetir</p> <p>5.11. Curățire și amenajare anuală a cimitirilor din perimetrul comunei</p> <p>5.12. Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei</p>
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	<p>5.13. Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren</p> <p>5.14. Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție</p>
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	<p>5.15. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate</p> <p>5.16. Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)</p> <p>5.17. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului</p> <p>5.18. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor</p> <p>5.19. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc</p>

5.6. Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<p>6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor comunei Balatina</p> <p>6.2. Menținerea și suplینirea numărului de panouri informative de pe teritoriul comunei</p>
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<p>6.3. Participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică organizată de Primar conform cerințelor</p> <p>6.4. Consolidarea abilităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor și investițiilor</p> <p>6.5. Instruirea personalului care necesită cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)</p> <p>6.6. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsuri culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)</p>
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor Comunei	<p>6.7. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei</p> <p>6.8. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.</p>

6. REALIZAREA PLANULUI STRATEGIC

6.1. Etape de implementare

Succesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acestuia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop personal, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local , Primarul, Primăria)
2. Comunitatea Locală - locuitorii comunei și instituțiile publice locale
3. Societatea civilă (ONG, femeile, tineretul, pensionarii, organizațiile confesionale și profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Organizațiile internaționale, Guvernul).

Implementarea Planului Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni poate fi divizată convențional în 3 etape:

Adoptarea Planului Strategic de Dezvoltare. În cadrul acestei etape, Planul Strategic de Dezvoltare va fi supus dezbaterilor publice la Adunarea comunei. După dezbateri, scopul căreia este ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni va fi înaintat Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

Implementarea Planului Strategic de dezvoltare se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate/concretizate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Planului Strategic de dezvoltare. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

6.2. Riscuri și impedimente în procesul de implementare, metode de preîntâmpinare

Realizarea cu succes a acțiunilor propuse în Planul Strategic de Dezvoltare Socio-Economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării Planului Strategic de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (a) interne și (b) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării planului strategic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Confruntări de interese privind implementarea planului strategic ➤ Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare ➤ Prevalarea intereselor personale ➤ Resurse financiare limitate ➤ Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea ➤ Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților comunei ➤ Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în soluționarea problemelor comunității ➤ Neimplicarea partenerilor rezidenți și nerezidenți
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale ➤ Dependența sectorului agrar de condițiile naturii ➤ Posibilitățile financiare reduse ale APL și a agenților economici pentru investiții ➤ Nivel jos de acumulare a impozitelor ➤ Capacitatea redusă de cumpărare a populației din comună
Social	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale ➤ Degradarea continuă a condițiilor de trai a populației ➤ Emigrarea forței de muncă ➤ Îmbătrânirea demografică ➤ Lipsa sprijinului comunității în renovarea obiectelor de infrastructură socială
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedorința populației de a conștientiza pericolul folosirii apei poluarea supra sănătății lor ➤ Lipsa doritorilor de a presta servicii de salubritate
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Instabilitatea politică

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Contradicția și inconsecvența legislației în vigoare
Relațiile cu partenerii externi	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale ➤ Micșorarea cuantumului transferurilor de la bugetul raional și de stat
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Potențial investițional redus ➤ Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare ➤ Infrastructură de afaceri nedezvoltată ➤ Risc de țară

În tabelul ce urmează sunt identificate pericolele majore ce pot sta în fața implementării activităților planificate și posibilitățile de aplanare a acestora.

Tabelul 7. Metode de preîntâmpinare a riscurilor legate de implementarea proiectelor

Riscuri	Metode de micșorare/preîntâmpinare
Indiferența membrilor comunității	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea adunărilor generale și pe cartiere - organizarea audierilor publice - organizarea meselor rotunde și a ședințelor tematice - prezentarea exemplurilor de succes - desfășurarea concursurilor tematice
Insuficiența resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> - participare la concursuri de proiecte - inițiative ale agenților economici prin crearea și dezvoltarea parteneriatelor - crearea ONG-urilor - contribuția populației - aportul donatorilor
Lipsa specialiștilor	<ul style="list-style-type: none"> - pregătirea specialiștilor - motivarea specialiștilor - colaborarea cu organizațiile specializate - colaborare cu instituțiile de învățământ - pregătirea în teritoriu
Informarea redusă a populației	<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea mijloacelor mass-media - plasarea avizelor - organizarea adunărilor, seminarelor - publicarea buletinelor informative - plasarea informațiilor pe pagina electronică a localității - montarea panourilor de informare
Migrarea populației	<ul style="list-style-type: none"> - crearea noilor locuri de muncă - îmbunătățirea sferei sociale
Instabilitate politică	<ul style="list-style-type: none"> - informare privind programele politice - colaborare cu partidele politice - prezentarea propunerilor în cadrul întrunirilor

7. MONITORIZAREA PLANULUI STRATEGIC

7.1. Cadrul instituțional de monitorizare

Procesul de monitorizare a strategiei constă în: (a) evaluarea atingerii obiectivelor strategice și obiectivelor specifice care va fi realizată prin intermediul indicatorilor de implementare și (b) raportarea rezultatelor evaluării.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare, precum și a participării locuitorilor în implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni, vor fi create Comitete de Sector. Astfel, pentru fiecare sector al comunei va fi format un Comitet din 3 persoane. Membrii acestor Comitete vor fi rezidente în sectorul respectiv și aleși la Adunarea locuitorilor din sector (circa 18 gospodării).

Comitetele vor contribui la antrenarea cât mai activă a tuturor locuitorilor din sector atât în rezolvarea obiectivelor Strategiei, cât și în procesul de luare a deciziilor privind implementarea proiectelor din cadrul Planului Strategic, astfel consolidându-se societatea civilă din comună. Interesele Comitetele de Sector vor fi reprezentate de o persoană aleasă de comitet care va face parte din Consorțiul Comitetele de Sector. Consorțiul Comitetele de Sector se va aduna în ședințe o dată în 2 săptămâni. Atribuțiile acestui consorțiu vor consta în:

- 1) Planificarea și realizarea activităților de implementare în sector a Strategiei
- 2) Coordonarea activităților de implementare în sector
- 3) Stabilirea legăturii directe între sector și Comisia de Implementare.

Monitorizarea implementării planului strategiei se va efectua de Comisia pentru Implementarea Planului Strategic (în continuare CIPS). CIPS va fi creată cu statut de Comisie obștească pe lângă Consiliul Local și Primărie în componența căreia va fi asigurată reprezentarea tuturor factorilor implicați în dezvoltarea Comunei, inclusiv membrii Consiliului Participativ Local:

- ✓ Consiliul local (președinții comisiilor consultative de specialitate și secretarul Consiliului)
- ✓ Primărie (Primarul, specialistul în domeniul regimului funciar și contabilul șef)
- ✓ Comunitatea oamenilor de afaceri (directorii sau reprezentanții principalilor structuri economice din localitate)
- ✓ Instituțiile educaționale (directorii gimnaziului și al grădiniței de copii)
- ✓ Organizațiile non-guvernamentale (reprezentanți ai ONG-urilor ce activează în localitate).

În implementarea strategiei responsabilitățile de bază ale CIPS vor fi:

- Planificarea implementării acțiunilor
- Elaborarea și promovarea adoptării deciziilor privind acțiunile de implementare
- Coordonarea activităților de implementarea acțiunilor și proiectelor de dezvoltare
- Coordonarea activităților de atragere a surselor financiare alternative în scopul realizării problemelor identificate
- Monitorizarea implementării planului de acțiuni

- Elaborarea rapoartelor și prezentarea lor către Consiliul Local
- Acordarea asistenței tehnice și consultative în toate domeniile
- Elaborarea și dezbateră proiectelor prioritare de dezvoltare
- Analiza deciziilor privind diverse probleme ale comunei
- Elaborarea și inițierea modificărilor în planul strategic

CIPS își va desfășura activitatea în ședințe care se vor desfășura cel puțin o dată în lună.

Un rol important în procesul de implementare a Planului Strategic îl are Consiliul Local, care se va ocupa nemijlocit de monitorizarea și evaluarea procesului de implementare a Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni. Competențele Consiliului local se vor axa pe :

- Coordonarea activităților de antrenare a populației în acțiunile de realizare a proiectelor
- Promovarea dialogului permanent cu locuitorii, asigurarea transparenței în activitatea APL
- Încurajarea Voluntarilor în diverse activități publice
- Stimularea și coordonarea conlucrării actorilor comunității în realizarea obiectivelor comune ale Strategiei
- Parteneriatul cu APL, ONG, agenții economici în cea ce privește implementarea, monitorizarea și evaluarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni.

7.2. Raportarea și indicatorii de monitorizare

Raportarea implementării strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către CIPS privind realizarea planului de acțiuni și a obiectivelor specifice. Anual CIPS va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Planului Strategic.

Evaluarea implementării Planului Strategic se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare care vor fi monitorizați. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingere a obiectivelor fixate.

Obiectiv Strategic 1. Implementare, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale		
No	Program	Indicatori de monitorizare
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de reabilitare a drumurilor locale elaborat și aprobat ▪ Nr/km de drumuri locale, străzi, ulițe renovate în <i>variantă asfaltată</i> și a celor renovate în <i>variantă albă</i> ▪ Nr/km de drumuri, străzi, ulițe cu trotuar pavat ▪ Lungimea canalelor de scurgere a apelor pluviale amenajate

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program de iluminare stradală a drumurilor elaborat și aprobat ▪ Numărul de piloni electrici noi montați ▪ Stațiile electrice de transformare din perimetrul comunei Balatina renovate ▪ Numărul de piloni cu felinare economice dați în exploatare în termenii planificați ▪ Procurarea în termenii planificați a tehnicii mobile de dezăpezire și menținere a drumurilor ▪ Numărul de drumuri/km de străzi dezăpezite/ menținute în perioada de iarnă și primăvară- toamnă ▪ Nr/km de drumuri agricole întreținute /amenajate
2	Extinderea rețelelor ingineresti de alimentare cu apă potabilă și canalizare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program elaborat de implementare a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de canalizare ▪ Lungimea totală a rețelei de canalizare ▪ Km de canalizare dați în exploatare ▪ Nr. de gospodării conectate la canalizare ▪ Nr. de edificii sociale conectate la canalizare ▪ Gradul de racordare la apeduct și canalizare a caselor de locuit ▪ Program elaborat de implementare a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Implementarea și darea în exploatare în termenii planificați a rețelei ingineresti de apeduct ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a apei ▪ Volumul mediu de apă potabilă furnizată unui locuitor pe lună ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea construcției și eficientizării funcționării stației de tratare a apei ▪ Apa din fântânile arteziene/de tip mină îmbunătățită
3	Construcția rețelelor ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea soluționării problemei de gazificare a comunei Balatina ▪ Numărul de gospodării conectate la rețeaua de gaze naturale în urma implementării proiectului de gazificare ▪ Gradul de racordare la rețeaua de gaze naturale a caselor de locuit noi conectate la rețea ▪ Lungimea totală a rețelei de distribuție a gazelor naturale prin comună ▪ Volumul mediu lunar de gaze naturale furnizat unei gospodării
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. echipamentelor procurate pentru CS ▪ Măsurile întreprinse în vederea asigurării instituțiilor social administrative cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor fotovoltaice

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor fotovoltaice ▪ Economia de mijloace financiare a instituțiilor ce au diversificat sursele energetice de asigurare cu agent termic ▪ Nr. de instituții asigurate cu apă caldă ca urmare a instalării panourilor fotovoltaice ▪ Măsurile întreprinse în vederea termoficării sediilor grădinițelor de copii din comună
--	--

Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

Nr	Program	Indicatori de monitorizare
1	Diversificarea și susținerea micului business	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. de programe accesate ▪ Nr. de surse de finanțare externe atrase ▪ Sumele de finanțare externe atrase în programele accesate ▪ Diversificarea activităților economice ▪ Volumul investițiilor în sectorul de producere ▪ Nr. de întreprinderi noi-create ▪ Nr. de activități meșteșugărești și artizanale lansate ▪ Nr. locurilor de muncă noi create ▪ Nr. de parteneriate stabilite, contracte semnate ▪ Volumul produselor și mărfurilor comercializate ▪ Volumul investițiilor în sectorul servicii ▪ Lansarea publică a materialului documentar video la tematica "Oportunități de afaceri în cadrul comunei Balatina, r-nul Glodeni "
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. expozițiilor vizitate ▪ Nr. unităților tehnice procurate ▪ Nr. de tehnicii moderne aplicate în agricultura comunei ▪ Nr. de tehnologii moderne aplicate în agricultură ▪ Km de apeduct pentru irigare construiți și dați în exploatare ▪ Suprafața terenurilor irigate
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de asociații agricole noi-înființate ▪ Extinderea șeptelului de animale ▪ Numărul de întreprinderi noi-create în sfera agricolă ▪ Creșterea procentajului de consolidare a terenurilor agricole pe întreaga localitate ▪ Numărul punctelor de colectare și achiziționare a producției agricole create și funcționale ▪ Nivelul de funcționalitate a punctelor de colectare și

		<p>cantitatea produselor colectate</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Creșterea cantității producției agroalimentare locale comercializate ▪ Numărul programelor de care au beneficiat producătorii agricoli
4	Valorificarea potențialului turistic al Comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan local de măsuri de dezvoltare a turismului în comuna Balatina elaborat și aprobat ▪ Numărul de agropensiuni deschise și funcționale ▪ Numărul locuri de muncă noi deschise ca urmare a lansării activității turistice în comună ▪ Numărul mediu de turiști ce vizitează comuna ▪ Venitul obținut de către APL și agenții economici/populație ca urmare a lansării activității turistice în comună

Obiectiv Strategic 3. Modernizarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială a comunei Balatina, r-nul Glodeni

Nº	Program	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local competitiv	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de săli amenajate și dotate cu mobilierul, echipamentul și utilajul necesar ▪ Diversitatea echipamentelor de joacă noi achiziționate pentru grădinița de copii ▪ Numărul de unități de tehnică de calcul, mobilier, utilaj procurate ▪ Numărul de materiale didactice necesare desfășurării procesului instructiv-educativ ▪ Numărul de cărți care satisfac necesitățile curriculumului școlar achiziționate ▪ Procentul de cărți în raport cu numărul necesar pentru acoperirea necesităților curriculare ▪ Numărul de programe lansate spre diminuarea migrării cadrelor didactice ▪ Numărul de cadre didactice stabile
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Terenuri de joacă amenajate conform normelor de securitate și necesităților copiilor ▪ Numărul de elemente de joacă pentru copii amenajate pe teritoriul terenului de joacă ▪ Numărul sălilor de studii asigurate cu iluminat artificial ▪ Sistemul de iluminare reparat și asigurat conform cerințelor ▪ Starea tehnică bună la început de an școlar a instituțiilor de învățământ școlar /preșcolar
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației comunei	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nivelul calității lucrărilor de construcții efectuate în CS

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funcționalitatea edificiului reparat și a rețelelor de utilitate publică ▪ Numărul de utilaj și echipament medical achiziționat în cadrul CS din comuna Balatina, r-nul Glodeni ▪ Nivelul de eficiență a utilizării noului echipament medical procurat ▪ Procentul depistării bolilor în fazele incipiente și asigurare cu ajutor medical corespunzător ▪ Calitatea și activitatea personalului medical rezident și permanent ▪ Numărul serviciilor medicale noi prestate locuitorilor comunei la CS ▪ Numărul de pacienți ai comunei ce au beneficiat timp de 1 an de noile servicii medicale prestate la centrul de sănătate din localitate ▪ Numărul de programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici implementate
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și tipul serviciilor lansate pentru păturile social vulnerabile și familiile tinere ▪ Numărul familiilor tinere și a persoanelor social-vulnerabile beneficiare de serviciile lansate după implementarea programelor de susținere

Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aspectul exterior îmbunătățit al casei de cultură după reparație ▪ Inventarul echipamentului tehnic nou achiziționat pentru Casa de Cultură ▪ Inventarul mobilierului nou achiziționat și instalat în incinta Casei de Cultură ▪ Numărul de servicii prestate în incinta sălii de festivități ▪ Numărul mediu lunar de manifestări petrecute în incinta sălii de agrement ▪ Venitul mediu lunar obținut de BL ca rezultat al funcționării sălii de festivități ▪ Numărul anual de beneficiari ai serviciilor casei de cultură ▪ Venitul mediu anual încasat din activitatea sălii de festivități
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Baza tehnico-materială a bibliotecii publice reînnoită ▪ Numărul de cărți în limba română achiziționate/donate ▪ Numărul de cărți în limba străină achiziționate/donate ▪ Numărul de calculatoare conectate la rețeaua internet ▪ Numărul de servicii noi lansate în incinta bibliotecii

3	<p>Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de cititori ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui parc-scuar pe teritoriul comunei Balatina ▪ Numărul mediu lunar de persoane ce își petrec timpul liber în parcul-scuar din comună ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea amenajării unui stadion în localitatea ▪ Numărul mediu lunar/sezonier de persoane ce practică sportul pe stadionul sportiv ▪ Proiect elaborat de amenajarea a unui teren de joacă pentru copii ▪ Darea în exploatare în termenii planificați a terenului de joacă pentru copii în localitate ▪ Proiect de amenajare a unei zone de agrement în apropierea unui lac din comuna Balatina ▪ Număr de elemente amenajate destinate activităților de odihnă, inclusiv mese cu scaune, foișor ș.a. ▪ Număr de persoane care își petrec timpul în zona de agrement amenajată
4	<p>Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comuna Balatina, r-nul Glodeni</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul colectivelor artistice înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de instrumente, aparataje, costumații achiziționate pentru buna funcționare a colectivelor artistice ▪ Numărul cercurilor de creație înființate în perioada de planificare ▪ Numărul de echipe sportive noi create în comună ▪ Numărul secțiilor sportive noi deschise în comună în perioada de planificare ▪ Numărul evenimentelor cultural-artistice și sportive petrecute anual în cadrul comunei ▪ Măsurile întreprinse în vederea deschiderii muzeului a localităților comunei ▪ Deschiderea în termenii planificați a muzeului comunei ▪ Numărul de exponate expuse în muzeu ▪ Numărul de vizitatori ai muzeului comunei-localnici, străini ▪ Numărul de activități meșteșugărești și artizanale practicate

Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Indicatori de monitorizare
1	Crearea sistemului de management al deșeurilor în conformitate cu standard moderne de performanță în domeniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de platforme dotate cu tomberoane construite pe perimetrul comunei ▪ Cantitatea de deșeuri casnice evacuate și depozitate la gunoiștile autorizate ▪ Regulament comunitar aprobat privind avertizarea și sancționarea persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Numărul de persoane avertizate/sancționate lunar pe motivul încălcării regulilor de depozitare a deșeurilor casnice ▪ Crearea asociației în domeniu ▪ Numărul de puncte neautorizate de colectare a deșeurilor lichidate ▪ Numărul gunoiștilor neautorizate apărute după implementarea sistemului de management al deșeurilor
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de fântâni de tip mină curățite ▪ Calitatea apei îmbunătățită din fântânile de tip mină ▪ Sistem de amenajare și îngrijire a zonelor verzi, de odihnă și agrement elaborat și aprobat ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea amenajării și îngrijirea zonelor verzi, de odihnă și agrement din comună ▪ Numărul de intervenții în teritoriu în vederea curățirii și amenajării râului și iazurilor din perimetrul comunei ▪ Albiile râului și iazului din comună curățite și amenajate anual ▪ Suprafața spațiilor verzi din preajma iazului, râului de pe teritoriul comunei curățite și amenajate anual
3	Preântâmpinarea alunecărilor de teren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suprafețe (ha) plantate cu arbori și arbuști ▪ Suprafețe (ha) de terenuri degradate necultivate ▪ Suprafețe (ha) de zone forestiere și spații verzi extinse
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul și diversitatea programelor de educație ecologică lansate și desfășurate ▪ Numărul de fântâni de tip mină marcate în funcție de indicii de calitate a apei ▪ Ghid de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor elaborat ▪ Numărul de campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor desfășurate ▪ Numărul de ONG-uri de mediu constituite

Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea comunei și în procesul decizional		
No	Program	Indicatori de monitorizare
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de audieri publice anuale ▪ Numărul de adunări cu localnicii petrecute pe perioada planificată ▪ Numărul cetățenilor participanți la ședințele consiliului local, implicați în elaborarea bugetului Primăriei ▪ Numărul noi de panouri informative amplasate pe perimetrul comunei ▪ Numărul de măsuri întreprinse în vederea funcționalității blogului Web al Primăriei ▪ Numărul de accesări a blogului Web al Primăriei
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de funcționari participanți la instruirile de planificare strategică și elaborarea cererilor de finanțare, etc. ▪ Numărul de funcționari care cunosc limbi de circulație internațională ▪ Numărul de cereri de finanțare elaborate și înaintate spre finanțare ▪ Numărul de investiții atrase în comunitate ▪ Numărul de cetățeni implicați în atragerea resurselor externe ▪ Procentul de computerizare și utilizare a tehnicii de calcul în activitatea APL
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul cetățenilor comunei Balatina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Numărul de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) înființate ▪ Numărul de persoane din comună implicate în activitatea ONG-urilor și organizațiilor locale ▪ Numărul acțiunilor de implicare civică organizate pe parcursul anului ▪ Numărul persoanelor implicate în acțiunile civice organizate

8. PLANUL DE ACȚIUNI, TERMENI ȘI RĂSPUNZĂTORI

8.1. *Considerații generale*

Planul Acțiune (PA) este un instrument de planificare și implementare și conține un set de politici pe domenii de activitate ce se vor aplica într-un termen determinat în scopul realizării obiectivelor generale fixate într-o strategie.

Periodic, PA va fi revizuit, astfel încât obiectivele fixate să țină cont de evoluția macroeconomică la nivel național, starea economiei la nivel regional și local, precum și de opiniile comunității locale cu privire la implementarea lui. Cu cât revizuirea se face la intervale mai scurte, cu atât marja de eroare în privința evaluării resurselor la un proiect este mai mică, având în vedere că, pe măsură ce se înaintează în timp, variabilele economice ce trebuie luate în calcul la o prognoză economică se multiplică.

Planul de Acțiune pentru implementarea Planului Strategic de dezvoltare socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni, reprezintă un pachet de măsuri și proiecte necesare schimbării comunității locale pentru atingerea unor parametri specifici societății moderne, astfel ca durabilitatea sa devină punctul forte al acesteia.

Dimensiunile dezvoltării actuale economice, sociale, de mediu și tehnologice ale comunei Balatina, r-nul Glodeni au fost analizate în cadrul procesului de analiză-diagnostic din cadrul Planului Strategic de Dezvoltare, iar obiectivele strategice au fost creionate, fixându-se câteva repere ca referințe pentru dezvoltările ulterioare.

Scopul Planului de Acțiune îl reprezintă prezentarea principalelor acțiuni și proiecte necesare fazei de planificare și implementare a dezvoltării economico – sociale a comunei, astfel încât procesul să poată fi evaluat continuu prin indicatorii selecționați ca relevanți pentru comuna Balatina, r-nul Glodeni.

8.2. Obiectiv Strategic 1. Implementarea, dezvoltarea și eficientizarea infrastructurii publice locale

Nº	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare/parteneri	Responsabil
1	Elaborarea și implementarea sistemului de măsuri pentru reabilitarea drumurilor, iluminatului stradal	1.1. Proiect Reabilitarea drumurilor locale în varianta albă sau asfaltată pe întreg teritoriul comunei Balatina	2018-2023	16 000 000+se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.2. Proiect: Pavarea trotuarelor de pe strada centrală și străzile adiacente a comunei Balatina	2018-2023	4 000 000+Se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.3. Proiect: Reparația podurilor din comuna Balatina	2018-2023	Se identifică	BL, BS, Fondul Rutier Național, fonduri externe, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.4. Proiect: Extinderea sistemului de iluminat stradal cu corpuri de iluminat dotate cu LED în perimetrul comunei	2018-2023	230 000+Se identifică	BL, fonduri externe alte surse	Primar, CL
		1.5. Menținerea drumurilor locale (îndreptarea drumurilor cu autogrederul) și amenajarea canalelor de scurgere a apelor pluviale	2018-2023	250 000+ se identifică	BL, BR, Fondul Rutier Național, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.6. Amenajarea și menținerea drumurilor agricole principale	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.7. Proiect: Amenajarea stațiilor de așteptare a comunei Balatina	2018-2023	800 000+ se identifică	BL,BS, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
2	Construcția rețelelor ingierești de alimentare cu apă potabilă și canalizare	1.8. Proiect: Construcția / Proiectarea sistemului de apeduct pe întreg teritoriul comunei Balatina	2018-2019	2 500 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.9. Proiect: Proiectarea/Construcția sistemului de canalizare în satele comunei Balatina	2022-2023	10 000 000+se identifică	BL, FEN, Contribuția populației, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru

		1.10. Proiect: Proiectarea și construcția stației de epurare locale inclusiv pentru sistemul de canalizare	2018-2023		BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
		1.11. Întreținerea fântânilor arteziene și a fântânilor de tip mină din localitate în conformitate cu normativele în vigoare	2018-2023	100 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
3	Conectarea la rețelele ingineresti de aprovizionare cu gaze naturale	1.12. Proiect: Construcția/Proiectarea rețelei centralizate de gaze natural în satele comunei Balatina	2018- 2023	Se identifică	Contribuția populației, BL, SA "Moldovagaz", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
4	Asigurarea cu agent termic a edificiilor sociale, diversificarea surselor energetice	1.13. Instalarea panourilor fotovoltaice pentru asigurare cu apă caldă la instituțiile școlare, preșcolare	2018-2023	500 000+se identifică	PNUD, Programul "Energie și Biomasă", alte surse	Primar, CL, Grup de lucru
5	Dezvoltarea infrastructurii instituțiilor publice	1.14. Proiect: Reparație capitală a sediului Oficiului Poștal din satul Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
		1.15. Proiect: Reparația acoperișului a sediului Oficiului Poștal din satul Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
		1.16. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și restaurarea fațadei Oficiului Poștal din satul Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
		1.17. Proiect: Reparație capitală a sediului Oficiului Poștal din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
		1.18. Proiect: Reparația acoperișului a sediului Oficiului Poștal din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru

	1.19. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și restaurarea fațadei Oficiului Poștal din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
	1.20. Proiect: Dotarea cu mobilier a Oficiului Poștal din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
	1.21. Proiect: Construcția veceului în incinta Oficiului Poștal din satul Balatina	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru
	1.22. Proiect: Reparația scărilor în cadrul Oficiului Poștal din satul Balatina	2018-2023	Se identifică	Î.S. Poșta Moldovei, alte surse	Grup de lucru

8.3. Obiectiv Strategic 2. Asigurarea condițiilor pentru crearea unor activități economice rentabile, sporind totodată numărul locurilor de muncă în localitate

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Diversificarea micului business	2.1. Accesarea unor surse de finanțare sub formă de grant sau investiționale pentru dezvoltarea business-ului rural	2018-2023	2 500 000+ se identifică	Surse atrase, alte surse	Primar, CL, Agenți economici
		2.2. Stimularea dezvoltării sectorului servicii (<i>ecoturism rural, confecții, ș.a.</i>)	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, CL, Persoane private
		2.3. Elaborarea unui material documentar cu tematica "Oportunități de afaceri în cadrul comunei Balatina, r-nul Glodeni "	2018-2023	25 000+ se identifică	BL, donatori,alte surse	Primar, CL
2	Dezvoltarea infrastructurii agricole	2.4. Stimularea folosirii tehnologiilor moderne în agricultură	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, GȚ, ACSA,
		2.5. Construcția sistemelor de irigare la scară mică a terenurilor agricole în preajma bazinelor acvatice naturale și artificiale din apropiere	2018-2023	Se identifică	FIDA, FEN, FISM, alte surse	GȚ, Primar, CL, Agenți economici
		2.6. Stimularea lansării de noi afaceri în domeniul agricol și activitățile conexe (<i>noi plantații pomicole, viti-vinicole, uscătorii de fructe, apicultura, complexe de sere, cultivarea plantelor medicinale și ecologice, etc.</i>)	2018-2023	40 000+ se identifică	BL, Proiectul Agricultura competitivă în RM(MAC-P), surse atrase	Primar,CL, GȚ, Agenți economici
3	Valorificarea terenurilor agricole și a producției agroalimentare	2.7. Facilitarea procesului de consolidare a terenurilor agricole, înființarea de noi asociații agricole	2018-2023	30 000+ se identifică	BL, Capital privat, surse atrase	Primar,CL, GȚ, Agenți economici
		2.8. Promovarea implementării în sectorul agricol de producere a standardelor europene de calitate	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar,CL, GȚ, Agenți economici

4	Valorificarea potențialului turistic al comunei	2.9. Elaborarea unui plan local de măsuri în vederea dezvoltării turismului în c.Balatina	2018-2023	18 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar,CL, Agenți economici
		2.10. Deschiderea de agropensiuni în vederea promovării agroturismului local	2018-2023	1 700 000+ se identifică	Sector de afaceri, Capital privat, alte surse	Agenți economici, CL, Primar

8.4. Obiectiv Strategic 3. Modernizarea, dezvoltarea și eficientizarea sistemului de educație, optimizarea sistemului de sănătate și protecție socială în comuna Balatina, r-nul Glodeni

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea unui învățământ școlar și preșcolar local Competitiv	3.1. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a instituțiilor de învățământ în corespundere cu particularitățile de vârstă a elevilor și copiilor	2018-2023	400 00+ se identifică	BS, BR, Ministerul Educației, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul liceului
		3.2. Dotarea bibliotecilor școlare cu toată literatura necesară pentru lectura suplimentară obligatorie a elevilor	2018-2023	100 000+ se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul liceului, Bibliotecara
2	Îmbunătățirea infrastructurii mediului școlar și preșcolar	3.3. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a primului bloc și a fașadei a grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța" în scopul eficientizării energetice	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
		3.4. Proiect: Pavarea curții a grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
		3.5. Proiect: Reparația capătului a blocului alimentar din incinta grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
		3.6. Proiect: Dotarea blocului alimentar cu utilajul necesar în incinta grădiniței de copii Nr. 1 "Albinuța"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru

	3.7. Proiect: Conectarea la încălzire în perioada rece a blocului alimentar din cadrul grădiniței de copii Nr. 1 “Albinuța”	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.8. Proiect: Reparația capitală a depozitului a grădiniței de copii Nr. 1 “Albinuța”	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.9. Proiect: Dotarea cu stelaje a depozitului grădiniței de copii Nr. 1 “Albinuța”	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.10. Proiect: Construcția unei anexe pentru sala de sport și cea sportivă în cadrul grădiniței de copii Nr. 1 “Albinuța”	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.11. Proiect: Dotarea cu mobilier în 2 grupe în incinta grădiniței de copii Nr. 1 “Albinuța”	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.12. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a blocului vechi di incinta grădiniței de copii Nr.2 “Spicușor” în scopul eficientizării energetice	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.13. Proiect: Reparație capitală a blocului vechi a grădiniței de copii Nr.2 “Spicușor”	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa

					de lucru
	3.14. Proiect: Procurarea utilajului necesar pentru blocul alimentar a grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.15. Proiect: Schimbarea sistemului de ventilare a depozitului din cadrul grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.16. Proiect: Construcția anexei în calitate de sală de sport/sală festivă la grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.17. Proiect: Dotarea cu mobilier în 2 grupe în incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.18. Proiect: Schimbarea sistemului de electricitate a grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.19. Proiect: Amenajarea și dotarea terenurilor de joacă din incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor" cu utilaje de agrement moderne	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru

	3.20. Proiect: Construcția a 2 pavilioane în incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.21. Proiect: Finisarea construcției gardului grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.22. Proiect: Finisarea pavajului în incinta grădiniței de copii Nr.2 "Spicușor"	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.23. Proiect: Reparația acoperișului a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.24. Proiect: Procurarea ustensilelor pentru blocul alimentar a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul
	3.25. Proiect: Reparația cosmetică a depozitului din incinta a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.26. Proiect: Dotarea depozitului cu stelaje al grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru

	3.27. Proiect: Reparația capitală a sălii sportive/festive din incinta a grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.28. Proiect: Construcția unui pavilion a grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.29. Proiect: Dotarea terenurilor de joacă din incinta grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococenii Noi cu utilaje de agrement moderne	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.30. Proiect: Procurarea mobilierului în grupe din incinta grădiniței de copii "Romanița" din s. Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.31. Proiect: Restaurarea fațadei a grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.32. Proiect: Pavarea curții a grădiniței de copii "Romanița" din satul Clococenii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.33. Proiect: Reparația acoperișului a grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa

					de lucru
	3.34. Proiect: Restaurarea fațadei a grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.35. Proiect: Pavarea curții grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.36. Proiect: Procurarea utilajului necesar pentru blocul alimentar a grădiniței "Voinicel" din satul Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.37. Proiect: Reparație cosmetică a blocului alimentar a grădiniței "Voinicel" din satul Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.38. Proiect: Reparație capitală în sala festivă/sportivă a grădiniței "Voinicel" din satul Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru
	3.39. Proiect: Dotarea cu inventar a sălii sportive din incinta grădiniței "Voinicel" din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul grădiniței, Primarul, Echipa de lucru

	3.40. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și renovarea fațadei a Liceului Teoretic Balatina în scopul eficientizării energetice	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.41. Proiect: Finisarea pavajului a curtei Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.42. Proiect: Reparația acoperișului a Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.43. Proiect: Reparația capitală a blocului alimentar din incinta Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.44. Proiect: Reparație capitală a depozitului din cadrul Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.45. Proiect: Dotarea cu stelaje a depozitului din incinta Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.46. Proiect: Procurarea mobilierului pentru sala festivă al Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.47. Proiect: Reparație capitală a sălii sportive din cadrul Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul

	3.48. Proiect: Dotarea cu inventar sportiv a sălii sportive și a terenului sportiv din cadrul Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.49. Proiect: Dotarea cu mobilier a sălilor de studiu din incinta Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.50. Proiect: Schimbarea sistemului de încălzire din cadrul Liceului Teoretic Balatina	2018-2023	Se identifică	Bugetul liceului, BS, BR, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul liceului, Echipa de lucru, Primarul
	3.51. Proiect: Dotarea cu mobilier a blocului alimentar al școlii primare – grădinița Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru
	3.52. Proiect: Reparația cosmetică a depozitului din incinta școlii primare – grădinița Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru
	3.53. Proiect: Procurarea mobilierului pentru sala festivă din cadrul școlii primare – grădinița Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru
	3.54. Proiect: Dotarea cu inventar sportiv a sălii de sport și a terenului de sport al școlii primare – grădinița Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru
	3.55. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori a școlii primare – grădinița Clococenii Vechi, în vederea eficientizării energetice	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru

		3.56. Proiect: Construcția WC-ului în interior pentru elevii a școlii primare – grădinița Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru
		3.57. Proiect: Restaurarea unui pavilion pentru grădinița de copii în cadrul școlii primare – grădinița Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BS, BL, BR, FISM, Ambasadele din RM, surse atrase	Directorul școlii primare, Primarul, Echipa de lucru
		3.58. Asigurarea iluminatului artificial de calitate în sălile de studii	2018-2023	60 000+ se identifică	BS, BL, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul liceului, Directorul grădinițelor de copii
		3.59. Menținerea și modernizarea clădirilor instituțiilor de învățământ școlar și preșcolar din comună	2018-2023	150 000+ se identifică	BS, BR, Direcția raională Educație, surse atrase	Directorul gimnaziilor, Directorul grădinițelor de copii
3	Îmbunătățirea stării de sănătate a populației Comunei	3.60. Proiect: Renovarea sistemului de încălzire în incinta CS a satului Balatina	2018-2023	Se identifică	BR, BS, Donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	CS Balatina Direcția raională sănătate
		3.61. Proiect: Dotarea cu mobilier a CS satul Balatina	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	CS Balatina Direcția raională sănătate
		3.62. Proiect: Procurarea utilajului medical în incinta CS a satului Balatina	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse	CS Balatina Direcția raională sănătate

				atrased	
	3.63. Proiect: Schimbarea sistemului de ventilare a CS a satului Balatina	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	CS Balatina Direcția raională sănătate
	3.64. Proiect: Asfaltarea parcuri a CS a satului Balatina	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	CS Balatina Direcția raională sănătate
	3.65. Proiect: Pavarea curtei a CS a satului Balatina	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	CS Balatina Direcția raională sănătate
	3.66. Proiect: Dotarea cu mobilier a OMF din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	OMF Balatina Direcția raională sănătate
	3.67. Proiect: Procurarea utilajului medical în cadrul OMF din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	OMF Balatina Direcția raională sănătate

	3.68. Lărgirea gamei de servicii medicale prestate locuitorilor comunei la OMF , CS	2018-2023	350 000 + se identifică	BR, BS, donatori, Ministerul Sănătății, Protecției Sociale și Familiei, surse atrase	OMF, CS Balatina Direcția raională sănătate	
	3.69. Inițierea unor programe de educație sanitară pentru copii, tineri, adulți și vârstnici	2018-2023	20 000 + se identifică	BL, BR, surse atrase	OMF Balatina, Primar, CL	
4	Asigurarea unui nivel de trai decent pentru grupurile social vulnerabile	3.70. Implementarea serviciilor socio – medicale și de socializare destinate persoanelor sărace, persoanelor cu dizabilități și persoanelor în etate	2018-2023	300 000 + se identifică	BL, BS, surse atrase; Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Concordia	ONG, CL

8.5. Obiectiv Strategic 4. Reabilitarea, modernizarea infrastructurii culturale și de agrement, punerea în valoare a patrimoniului cultural al localității

No	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Dezvoltarea infrastructurii necesară pentru desfășurarea activităților culturale	4.1. Proiect: Reparația capitală a casei de cultură din s. Balatina	2018-2023	9 000 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.2. Proiect: Dotarea casei de cultură cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări din s. Balatina	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.3. Proiect: Reparația acoperișului a căminului cultural din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.4. Proiect: Reparația capitală a căminului cultural din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BL, Direcția raională cultură, donații, alte surse	Primar, Director CC
		4.5. Proiect: Dotarea căminului cultural din s. Tomeștii Noi cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.6. Proiect: Termoizolarea pereților exteriori și restaurarea fațadei căminului cultural Clococenii Vechi, în vederea	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații,	Primar, Director CC, CL

Planul Strategic de Dezvoltare Socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni

		eficientizării energetice			alte surse	
		4.7. Proiect: Reparație capitală a căminului cultural din s. Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.8. Proiect: Dotarea căminului cultural din s. Clococenii Vechi cu tot echipamentul tehnic și mobilier necesar unei bune funcționări	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.9. Proiect: Pavarea curtei a căminului cultural din s. Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
		4.10. Proiect: Construcția gardului a căminului cultural din s. Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, Director CC, CL
2	Renovarea și modernizarea bibliotecii locale	4.11. Proiect: Dotarea cu mobilier a bibliotecii publice din s. Balatina	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară
		4.12. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecii publice din s. Balatina	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară

Planul Strategic de Dezvoltare Socio-economică a comunei Balatina, r-nul Glodeni

	4.13. Proiect: Dotarea cu mobilier a bibliotecii publice a din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BL, donații, surse atrase	Primar, CL, Bibliotecară	
	4.14. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecii publice din s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară	
	4.15. Proiect: Dotarea cu mobilier a bibliotecii publice a din satul Clococenii Vechi	2018-2023	Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară	
	4.16. Proiect: Suplinirea fondului de carte a bibliotecii publice din satul Clococenii Vechi	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, , ambasade, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară	
	4.17. Reînnoirea bazei tehnico-materiale a bibliotecilor publice	2018-2023	80 000+ se identifică	BL, Direcția raională cultură, donații, alte surse	Primar, CL, Bibliotecară	
3	Dezvoltarea infrastructurii de odihnă și agrement a populației	4.18. Proiect: Renovarea, amenajarea, terenurilor sportive și dotarea cu inventar sportiv	2018-2023	500 000+ se identifică	BL, Federația Moldovenească de Fotbal, FEN, donații, alte surse	Primar, CL
		4.19. Proiect: Reparația sălii sportive de lângă primărie	2018-2023	Se identifică	BL, surse atrase	Agenți economici, Grup de lucru
		4.20. Proiect: Amenajarea unor terenuri de joacă pentru copii în perimetrul comunei	2018-2023	Se identifică	BL, donații, Agenți economici, alte surse	Primar, Grup de lucru, ONG
		4.21. Amenajarea structurilor de deservire a turiștilor (bază de odihnă, agropensiune, muzeu etnografic în aer liber)	2018-2023	2 500 000+ se identifică	Capital privat, Fondul Ecologic Național, BL, surse	Primar, Persoane private, Agent economic

4	Reabilitarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural din comuna Balatina, r-nul Glodeni	4.22. Proiect: Renovarea monumentului "Maica Îndurerată"	2018-2023	Se indentifică	atrasede BL, Direcția raională Cultură și Turism, contribuția populației, surse atrase	Director CC, Primar, CL
		4.23. Relansarea activităților colectivelor artistice de amatori în localitățile comunei (muzică, dans, etc.)	2018-2023	30 000 + se indentifică	BL, Direcția raională Cultură și Turism, contribuția populației, surse atrase	Director CC, Primar, CL
		4.24. Relansarea și menținerea activității echipelor sportive de amatori (fotbal, volei, etc.) și dotarea lor cu echipament sportiv necesar	2018-2023	300 000 + se indentifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse	Primar, Specialist pe domeniul tineret și sport, ONG
		4.25. Asigurarea colectivelor artistice cu instrumente, aparataj și costumație necesară	2018-2023	200 000 + se indentifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse	Primar, Director CC
		4.26. Organizarea și petrecerea evenimentelor cultural-artistice și sportive anuale în cadrul comunei	2018-2023	Se indentifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații,	Primar, Director CC, Director gimnaziu, ONG

				alte surse	
	4.27. Încurajarea activităților meșteșugărești, artizanale	2018-2023	20 000 + Se identifică	BL, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ambasade, Contribuția populației, donații, alte surse	Primar, Persoane private

8.6. Obiectiv Strategic 5. Protecția mediului ambiant, informarea și implicarea populației în vederea utilizării raționale a resurselor naturale

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Crearea sistemului sătesc de management al deșeurilor în conformitate cu standardele moderne de performanță în domeniu	5.1. Proiect: Proiectarea și implementarea sistemului de colectare selectivă, transportare, și depozitare a deșeurilor în comuna Balatina	2018-2023	200 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Nord, FNDR, surse atrase	Primar, CL, Grup de lucru
		5.2. Proiect: Construcția unei platforme pentru colectarea și sortarea deșeurilor	2018-2023	100 000+ se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Nord, FNDR	Primar, CL, Grup de lucru
		5.3. Elaborarea și implementarea unui mecanism de avertizare și sancționare a persoanelor care încalcă regulile de depozitare a deșeurilor casnice	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL, Secția de poliție de sector
		5.4. Proiect: Instalarea tomberoanelor de-a lungul străzii centrale și străzile adiacente a comunei Balatina	2018-2023	100 000 + se identifică	BL, FEN, alte surse; ADR Nord, FNDR	Primar, CL, Grup de lucru
		5.5. Proiect: Lichidarea gunoieștei a fostei ferme dintre s. Balatina și s. Tomeștii Noi	2018-2023	Se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
		5.6. Lichidarea gunoștilor neautorizate	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL
2	Asigurarea unui mediu sănătos și ecologic curat	5.7. Proiect: Curățirea și amenajarea fântânilor de tip mină de pe teritoriul comunei	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Primar, CL
		5.8. Curățirea și amenajarea spațiilor din imediata apropiere a râului "Prut" ce traversează localitatea	2018-2023	20 000 se identifică	BL, alte surse	BL, ONG, CL, alte surse

		5.9. Organizarea bilunarelor ecologice (curățire, amenajare și înverzire a spațiilor publice)	2018-2023	30 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, CL, Directorii gimnazilor
		5.10. Proiect: Reconstrucția gardului la cimetir	2018-2023	Se identifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL
		5.11. Curățire și amenajare anuală a cimitirilor din perimetrul comunei	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, populația, surse atrase	Primar, CL
		5.12. Elaborarea și implementarea unui sistem de măsuri pentru amenajarea și îngrijirea tuturor zonelor verzi, de odihnă și agrement de pe teritoriul comunei	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, surse atrase	Primar, Secretarul CL
3	Preîntâmpinarea alunecărilor de teren	5.13. Stoparea eroziunii solului, plantarea de arbori și arbuști în zonele supuse riscului alunecărilor de teren	2018-2023	50 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primar, Inginer cadastral
		5.14. Reabilitarea perdelelor forestiere de protecție	2018-2023	150 000+ se identifică	BL, Agenți economici, contribuția populației, surse atrase	Primarul, Inginer cadastral
4	Informarea și instruirea publicului în domeniul protecției mediului ambiant	5.15. Informarea populației asupra riscurilor cauzate de deversarea apelor uzate în locuri neamenajate	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
		5.16. Marcarea fântânilor de tip mină în funcție de indicii de calitate a apei (cerculețe verzi, galbene, roșii)	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	CL, Primar, Grup de lucru

	5.17. Informarea populației asupra folosirii echilibrate a resurselor de apă și prevenirea poluării mediului	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
	5.18. Inițierea unor campanii de informare și conștientizare a publicului în vederea gestionării eficiente a deșeurilor	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, alte surse	CL, Primar
	5.19. Implementarea programelor de educație ecologică a copiilor, tinerilor etc	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, contribuția populației, alte surse	Directorii gimnaziilor. Directori grădinițe, CL

8.7. Obiectiv Strategic 6. Implementarea în activitatea APL a unui sistem instituțional modern și transparent, implicarea civică în dezvoltarea Comunei și în procesul decizional

Nr	Programe	Acțiuni/Proiecte	Perioada de implementare	Cost Total, lei	Sursa potențială de finanțare	Responsabil
1	Asigurarea transparenței în activitatea APL	6.1. Organizarea regulată sau periodică (<i>după caz</i>) a audierilor publice, dezbaterilor, adunărilor cu localnicii pe marginea temelor și problemelor comunei Balatina	2018-2023	5 000/an	BL	Primar, CL
		6.2. Menținerea și suplینirea numărului de panouri informative de pe teritoriul comunei	2018-2023	5 000+ se identifică	BL, alte surse	Secretarul CL
2	Dezvoltarea capacităților de atragere și planificare a resurselor financiare	6.3. Participarea funcționarilor publici la cursuri de calificare în administrare publică organizată de Primar conform cerințelor	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.4. Consolidarea abilităților funcționarilor publici abilitați în atragerea fondurilor și investițiilor	2018-2023	10 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.5. Instruirea personalului care necesită cunoștințe adăugătoare (programe de calculator, baze de date, inginerie, etc.)	2018-2023	15 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL
		6.6. Stabilirea unor parteneriate, înfrățiri cu satele/comunele din Statele vecine în vederea soluționării unor probleme comune (măsurile culturale, schimb de experiență, proiecte transfrontaliere, etc.)	2018-2023	200 000+ se identifică	BL, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG
3	Dezvoltarea spiritului asociativ și civic în rândul	6.7. Înființare și activare de ONG-uri și organizații locale (asociații de proprietari, asociații profesionale, etc.) cât și susținerea asociațiilor prezente pe teritoriul Comunei	2018-2023	5 000+ se identifică	BL, Capital privat, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG

cetățenilor comunei	6.8. Inițierea și derularea unor acțiuni de implicare civică de genul: cea mai curată stradă, cea mai amenajată gospodărie, cea mai frumoasă fântână, etc.	2018-2023	20 000+ se identifică	BL, Capital privat, contribuția populației, alte surse	Primar, Secretarul CL, ONG
----------------------------	--	-----------	-----------------------	--	----------------------------